

Polismyndigheten i Stockholms län på uppdrag av Rikspolisstyrelsen

Mobilitet, del 1
-prototyp

**Polismyndigheten
i Stockholms län**

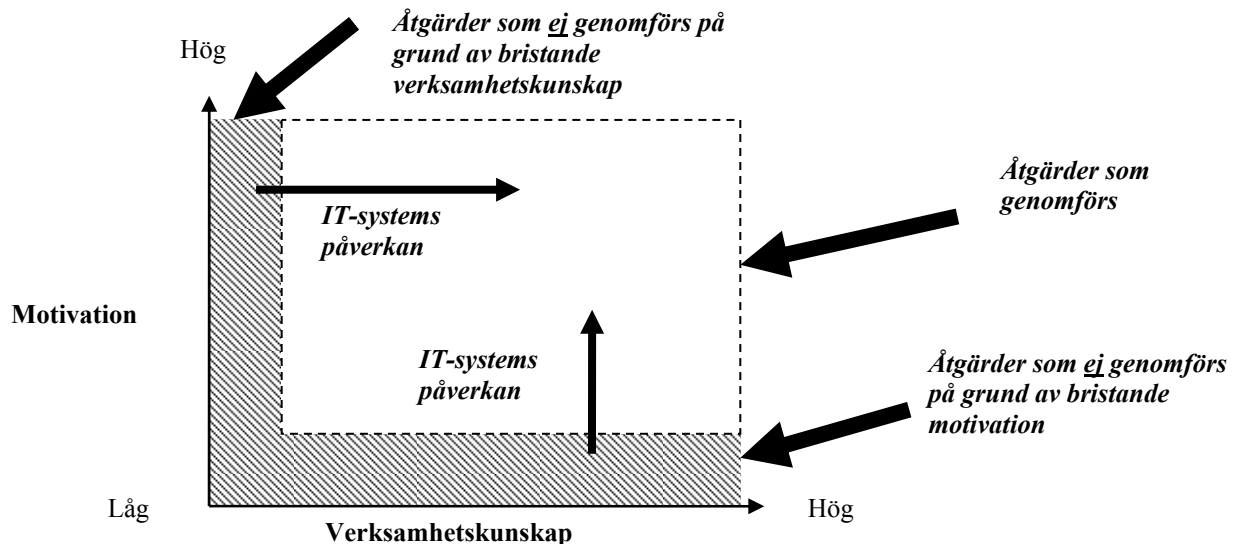
1. Inledning	1
1.1 Bakgrund och problemområde	1
1.2 Forskningsfrågor, syfte, målgrupper och avgränsningar	2
1.2.1 Forskningsfrågor	2
1.2.2 Syfte och målgrupper för forskningsrapporten	2
1.2.3 Avgränsningar	3
2. Översiktlig beskrivning av handdatorprototypen	3
2.1 Inledning	3
2.2 Hur utvecklingsarbetet av prototypen bedrivits	4
2.2.1 Inriktning	4
2.2.2 Genomförande	5
2.2.3 Reflektioner under utvecklingsarbetet	6
2.3 Olika tjänster som bör finnas i ett verksamhetsanpassat IT-system	6
3. Redovisning av nyttohemtagning för olika tjänster	9
3.1 Ordningsbot	9
3.2 Primärrapport	13
3.3 Annan dokumentation i anslutning till utfärdandet av ordningsbotar/ primärrapport	15
3.4 Trafikolycka	17
3.5 Dataslagningar	20
3.6 Stöd för trafikpolisen	24
3.7 Anmälningsupptagning med långt gående förstahandsåtgärder	25
3.8 Fotokonfrontation på plats	31
3.9 Kunna spela in förhör (video/ljud)	31
3.10 Beslag	32
3.11 Kontroll efterlysta	34
3.12 Stöd vid dödsfall	34
3.13 Allmän information	35
3.14 Specialanpassat stöd för tekniker	38
3.15 Specialanpassat stöd för spaningsarbete	38
3.16 Förändrad lagföringsprocess	40
3.17 Stöd vid ärende med försvunnen person	42
3.18 Stöd vid brand	43
3.19 GPS med kartor för att underlätta att styra upp särskild händelse	44
3.20 Kommunikation mellan enheter och individer	44
3.21 Att kunna sända och ta emot bilder	45
3.22 Kunna dra nytta av externa intressenter	47
3.23 Informationsstöd för att kunna ge brottsoffer bättre hjälp	48
3.24 GPS med kartor kopplat till problem och brott	49
3.25 Kut-information	50
3.26 Kunna titta på och komplettera HR (Händelse Rapport)	51
3.27 GPS med kartor för att hitta till plats samt kort information om händelse	54
3.28 Direktförverkande	55
3.29 Frihetsberövanden	56
3.30 Hittegoods	56
4. Hur har prototyp i handdator uppfattats?	58
4.1 Negativt	58
4.2 Positiva synpunkter	60
4.3 Analys av prototypen	61
5. Risker/faror	62
5.1 Inledning	62
5.2 Analys av risker och faror	62
6. Förslag på fortsatt utvecklingsarbete och spridning	65
6.1 I väntan på beslut	65
6.2 Steg 1	65
6.3 Steg 2 (när steg 1 är uppfyllt)	66
6.4 Steg 3 (när steg 2 är uppfyllt)	66
6.5 Steg 4 (när steg 3 är uppfyllt)	66
Referenser	67

1. Inledning

1.1 Bakgrund och problemområde

Rikspolisstyrelsen hade under 2003 för avsikt att genomföra ett pilotprojekt med handdatorer tillsammans med Stockholmspolisen. Den ansvarige för mobilitetsprojektet på Rikspolisstyrelsen slutade dock innan genomförandefasen, men de som varit inblandade i projektet fortsatte att träffas. Det uttrycktes så småningom önskemål om att Rikspolisstyrelsen åter skulle utse en ansvarig för projektet, vilket också gjordes. Projektet skulle ta fram ett dokument som analyserade möjligheterna att nyttja ett mobilt datastöd inom polisen. För att underlätta denna analys beslutades att ett mindre exempel på hur mobilteknik skulle kunna användas av yttre tjänstgörande polispersonal skulle tas fram i form av en liten prototyp. Hösten 2004 uppstod återigen situationen att projektansvarig på Rikspolisstyrelsen slutade. Det fanns ingen mottagare till framtagna prototyp. Mobilitetsrapporten slutfördes trots detta och utnyttjades så småningom i samband med att direktiv till en förstudie rörande mobilitet utformades.

Stockholmspolisen i samarbete med Polihögskolan och Viktoria institutet, Göteborgs universitet fortsatte arbetet med att utveckla prototypen. Det fanns inget beslut om att arbetet med prototypen skulle avbrytas, men heller inte beslut om att arbetet med prototypen skulle fortsätta. En av anledningarna till ett fortsatt arbete var Holgerssons (2005) doktorsavhandling Yrke: POLIS, där han genomförde en analys av på vilket sätt ett verksamhetsanpassat IT-stöd skulle kunna öka polismännens kunskap och motivation att agera i olika situationer.

Figur 1: Verksamhetsanpassade IT-system kan påverka polismännens kunskap och motivation att agera i vissa situationer på ett positivt sätt (Holgersson, 2005).

Holgersson (ibid.) pekade också på att ett verksamhetsanpassat IT-system skulle kunna höja effektiviteten inom polisen i och med att IT-system numera utgör en viktig förutsättning för polisarbete. Kvaliteten på utförda arbetsuppgifter skulle också kunna förbättras om personalen hade tillgång till ett verksamhetsanpassat IT-system.

Det fanns ett intresse av att fortsätta den forskning som påbörjats i avhandlingen Yrke : POLIS (ibid.) och Stockholmspolisen i samarbete med Polishögskolan ordnade fram ekonomiska medel för att detta skulle bli möjligt. I november 2005 tog Rikspolisstyrelsen över ansvaret för projektet och gav Stockholmspolisen i uppdrag att med stöd av den prototyp som tagits fram analysera vilka vinster och faror som ett mobilt IT-stöd kunde medföra. Senast den 30 april 2006 skulle Stockholmspolisen utifrån försöksverksamheten med handdatorer kunna presentera:

- En utförlig dokumentation över hur den ändrade arbetsmetodiken påverkar användarna avseende arbetsmiljö och effektivitet
- En utförlig dokumentation över de användningsområden som användarna uppfattar som mest tidsbesparande
- Erfarenheter av några tydliga exempel som kan föranleda närmare processanalyser och moduleringar
- Kvalitativa möjligheter och risker med mobil användning
- Juridiska och säkerhetsmässiga konsekvenser med handdatorer

1.2 Forskningsfrågor, syfte, målgrupper och avgränsningar

1.2.1 Forskningsfrågor

Den huvudsakliga forskningsfrågan, med tanke på ovan redovisade utredningsuppdrag, är att ta reda på hur användandet av ett verksamhetsanpassat IT-stöd påverkar polisverksamhetens effektivitet och utröna de möjligheter och risker som kan bli följden av att i högre grad nyttja ett mobilt IT-stöd.

För att kunna svara på forskningsfrågorna var tanken att genomföra intervjuer, tidsstudier samt deltagande observation.

1.2.2 Syfte och målgrupper för forskningsrapporten

Syftet med forskningen är besvara de frågor som ingår i utredningsuppdraget genom att studera och analysera vilken roll ett mobilt IT-stöd kan få för polisarbetet. Det är en direkt fortsättning på den forskning som initierats i och med avhandlingen ”Yrke : POLIS” (ibid.).

Målgruppen för rapporten är främst beslutsfattare på central nivå inom polisen, men rapporten vänder sig dessutom till beslutsfattare utanför polisorganisationen och forskare med ett intresse av att studera hur IT-system med en stor handlingsbarhet (se Ågerfalk, 1999) kan tas fram och påverka en praktik¹.

¹ Praktikbegreppet, se Goldkuhl & Röstlinger (2003)

1.2.3 Avgränsningar

Vi kommer att begränsa de forskningsmetodologiska beskrivningarna i rapporten och hänvisar istället till avhandlingen "Yrke : POLIS" (Holgersson, 2005).

Tanken var att ta fram en prototyp till en handdator för att underlätta en analys av hur ett verksamhetsanpassat IT-stöd skulle kunna påverka polisverksamheten. Av den anledningen har inriktningen varit att ta med så många delar som möjligt i prototypen, snarare än att utveckla den i detalj. Strävan har dock varit att de olika tjänsterna i prototypen skulle nå en sådan färdighetsnivå att det skulle vara möjligt att uppskatta nyttan av en viss funktion.

I denna forskningsrapport kommer inte tekniska beskrivningar och hur prototypen fungerar i detalj att redovisas. En PowerPoint-fil bifogas och denna ger en inblick i hur prototypen fungerar, utan att för den delen innefatta alla detaljer.

2. Översiktlig beskrivning av handdatorprototypen²

2.1 Inledning

Några grundläggande tankar har genomsyrat arbetet med att ta fram ett mobilt verksamhetsanpassat IT-stöd:

- Det skall inte röra sig om ett teknikval, utan handlar om att definiera ett antal tjänster. Dessa tjänster skall inte vara bundna till t.ex. en viss handdator. Vissa av funktionerna skall därför även t.ex. kunna komma till nytta i icke mobila IT-lösningar.
- Prototypen skall vara flexibel och anpassas till olika behov och förutsättningar (efter individ och situation). En del individer och situationer kräver olika typer av stöd och polismannen skall därför t.ex. kunna dokumentera information på flera olika sätt.
- Flera poliser skall kunna arbeta med samma ärende samtidigt, där det i slutändan skall finnas möjlighet för poliserna att dra nytta av varandras informationsinhämtning.
- Stöd istället för styrning. Prototypen skall ha påminnande, men inte tvingande funktioner. Det skall finnas en kontrollfunktion med påminnelser innan ett ärende avslutas/färdigställs för att på så sett bidra till att kvalitetssäkra arbetet på bl.a. en brottsplats.
- Tanken är att förvaltning av information i prototypen skall kunna delas upp i olika hierarkiska nivåer. Vissa delar av informationsstödet som används i ett framtida system skall en central förvaltningsorganisation ansvara för, vissa delar skall administreras regionalt, och slutligen skall det finnas möjlighet att ha en lokal förvaltning för att hantera information och behov av lokal karaktär.

² Se också bifogad PowerPoint-fil.

- Användarna skall inte vara tvingade att använda alla tjänster i ett framtida IT-stöd, utan kunna välja att nyttja de tjänster som de anser underlätta arbetet.

2.2 Hur utvecklingsarbetet av prototypen bedrivits

2.2.1 Inriktning

Utvecklingsarbetet av prototypen har utmärkts av:

- En användardriven utveckling. Prototypen har tagits fram i nära samarbete med användarna och den har använts i tidigt skede av utvecklingsprocessen. Det har funnits en hemsida där användarna har haft möjlighet att kontinuerligt få och lämna information på ett enkelt sätt samt ladda hem nya versioner av prototypen. Återkommande användarträffar har dessutom genomförts.
- Ett begränsat antal användare som utökats successivt. Allteftersom fler funktioner har införts i prototypen har antalet användare utvidgats. Vi har valt att ha med användare med en låg datamognad, med en medelhög datamognad och med en hög datamognad. En del användare är aktiva och har använt prototypen i större utsträckning än andra användare. Synpunkter från de användare som använt prototypen sparsamt, vilket främst varit de med en låg datamognad, har ändå varit värdefulla.
- Stor vikt har lagts på att förklara för användare att prototypen inte är en färdig produkt. En liknelse i form av framtagning av en sko har använts, där först flera olika typer av skor har vistats: långfärdsskridsko, gummistövel, finsko och löparsko. Därefter har användarna upplysts om att prototypen för närvarande bara kan betraktas som en halv sula, som man därför till att börja med inte har något nytta av. Att vi skall bygga upp skon tillsammans, så att den i slutändan blir anpassad till de behov som finns.
- Vi har nyttjat experter i linjeverksamheten. Om det handlade om information på handdatorn som gällde kriminalunderrättelsetjänst har befattningshavare från denna verksamhet involverats. När det rört frågor om kriminalteknik har vi samlat in information och synpunkter från polisens tekniker. På samma sätt har t.ex. experter inom trafikområdet och förundersökningsledare involverats i olika delar av utvecklingsarbetet.
- Genom tidigare genomförda analyser (se Holgersson, 1998; 1999; 2005) har en ungefärlig riktning på utvecklingsarbetet stakats ut, istället för att en stor detaljerad modellering och processanalys genomfördes i början av projektet. Arbetet har därefter skett i huvudsak genom successiva små förändringar efter en prioritetslista som användarna har tagit fram. Anledningen till ovanstående är projektet hela tiden omgärdats av en ekonomisk osäkerhet, men också att vi har uppfattat det som svårt att från början kunna sätta sig ner och fundera ut och definiera en detaljerad plan över hela utvecklingsarbetet. Vi har känt att området varit för stort och kopplingarna för många för att detta skulle vara möjligt. Istället har vi använt av oss olika metoder vartefter behoven har uppstått, t.ex. informationsanalys och datamodellering rörande ett visst verksamhetsområde som omfattat en mindre funktion i prototypen. Den från början ungefärliga riktningen på utvecklingsarbetet har korrigerats efterhand.

- Inhämtning av idéer och behov har skett i olika delar av landet. Inriktningen har varit att det skall kunna bli en nationell produkt.
- Juridiska/säkerhetsmässiga frågor har genomsyrat hela utvecklingsarbetet. Eftersom prototypen enligt säkerhetsansvariga inom polisen inte definitionsmässigt rört sig om ett IT-system har det inte varit möjligt att få vissa funktioner godkända för att använda inom polisen, men juridiska och säkerhetsmässiga frågor har dock redan från början ändå beaktats för att minimera eventuella problem senare i utvecklingsarbetet.

2.2.2 Genomförande

I slutet av sommaren 2004 påbörjades ett arbete med att ta fram en prototyp av Stefan Holgersson, Stockholmspolisen/Linköpings universitet och Torbjörn Stavås, Viktoria institutet, Göteborgs universitet.

Stefan Holgersson har under projektiden lagt ner cirka tjugofem procent på direkt arbete med prototypen. Dessutom har han analyserat olika tänkbara tjänster och funktioner i samband med att prototypen har använts vid yttre tjänstgöring, vilket utgjort cirka femtio procent av Stefan Holgerssons arbetstid. Prototypen har testats i yttre tjänst i ett och halvt år.

Torbjörn Stavås har arbetat fulltid med programmering sedan framtagningen av prototypen startade 2004.

Från oktober 2004 har Cecilia Woxblom arbetat ungefär fyrtio procent med prototypen och även testat prototyp i yttre tjänst.

Andra användare än Stefan Holgersson och Cecilia Woxblom involverades i utvecklingsarbetet under våren 2005. Till att börja med ingick bara operativ personal från Stockholmspolisen, där antalet användare successivt har utökats. Sedan några månader tillbaka finns även fyra användare i Östergötland. För närvarande deltar omkring femton användare i utvecklingsarbetet. Användarna tjänstgör i huvudsak som närpolis/ordningspolis, men det finns även användare som är trafikpolis. På Polishögskolan finns dessutom ett par personer som har införskaffat handdatorer och har tillgång till prototypen.

I maj/juni 2005 började Henry Lahti, Viktoria institutet, Göteborgs universitet att arbeta halvtid med programmering. I januari 2006 började han arbeta fulltid i projektet.

Under arbetet med prototypen har stor energi fått läggas på att hitta rätt kontakter och möjliggöra en ekonomisk finansiering. När Rikspolisstyrelsen tog över ansvaret för projektet i november 2005 (ekonomin togs över i januari 2006) resulterade det i en mer formaliserad struktur. Det har därefter skett inriktningsmöten på chefsnivå för att skapa goda förutsättningar att kunna genomföra uppställd målsättning.

Utvecklingsarbetet har nu nått så långt att de poliserna som deltar i utvecklingsarbetet i viss mån har användning av framtagen prototyp. Med relativt små utvecklingsinsatser skulle dessutom användarnas nytta av konstruerad prototyp kunna öka betydligt.

2.2.3 Reflektioner under utvecklingsarbetet

Under utvecklingsarbetet har följande slutsatser dragits:

- Korta ledtider. Det har gått snabbt att få ut och kunna diskutera olika lösningsförslag. Experter har haft stor inverkan på olika delar av prototypen, istället för att ha en stor användargrupp har vi valt ut kunniga personer inom respektive verksamhetsfält, vilket varit gynnsamt för kvaliteten på de lösningar som tagits fram.
- Arbetssättet har varit framgångsrikt för att kunna få fram en verksamhetsanpassad lösning i en komplex miljö.
- Det har visat sig vara bra att involvera användare i linjeverksamheten, men ett problem är att operativ verksamhet ibland har lagt hinder i vägen. Användarna måste få förutsättningar att kunna engagera sig i utvecklingsarbetet, vilket inte alltid kunnat ske.
- Det har krävts en ingående verksamhetskunskap hos den som har lett utvecklingen av prototypen och även en förmåga till bl.a. processanalys och datamodellering för att det skulle vara möjligt att uppnå en kommunikation både med användare och programmerare. Detta förhållande medför att det t.ex. för en konsult kan vara svårt att på kort sikt ta sig an en liknande roll. Det ser dessutom ut som att det krävs ett kontaktnät inom organisationen för att kunna bedriva utveckling på detta sätt, bl.a. för att få kontakt med lämpliga personer i linjeverksamheten.
- Lokala befattningshavare har kunnat förhindra, försvåra och försena vissa moment. Det som gått bra på ett ställe har stoppats på ett annat. Holgersson (2005) pekar på att det är vanligt inom polisen att det upprättas en säkerhetsmarginal när det gäller tolkning av olika regler. Vissa befattningshavare har visat sig särskilt benägna att se hinder och inte försöka se möjligheter, medan andra har varit mer öppna när det gäller förändringsarbete.
- Dokumentationsarbetet har blivit eftersatt i huvudsak på grund av att projektledare har fått lägga ner energi på att lösa olika hinder av både juridisk och ekonomisk karaktär. Arbetet har underlättats betydligt sedan Rikspolisstyrelsen tog över ledningen för projektet och därmed blev beställare och leverantörsrollen klarare.

2.3 Olika tjänster som bör finnas i ett verksamhetsanpassat IT-system

Framtagningen av de tjänster som kan tänkas vara bra för polispersonalen att ha tillgång till har utgått från de slutsatser som dragits i avhandlingen ”Yrke : POLIS” (Holgersson, 2005):

- För att underlätta trafikrelaterade ärenden:
 - Ordningsbot
 - Primärrapport

- Annan dokumentation i samband med skrivandet av ordningsbot/primärrapport (t.ex. TBL 7 §, avskyltning, körkorts omhändertagande, flyttning av fordon)
 - Trafikolycka (En kvalitetssäkring av statistikuppgifter. Kort information om ABC för att möjliggöra en repetition av åtgärder vid personskada. Översiktlig information om farligt gods för att kunna minimera skador vid trafikolycka. Olika telefonnummer som kan vara användbara i samband med trafikolycka, t.ex. till jakträttsinnehavare)
 - Dataslagningar (på personer och fordon)
 - Speciellt stöd för trafikpoliser (bl.a. information som behövs i samband med flygande inspektion och kontroll av farligt gods transporter)
- För att underlätta lagföring:
 - Anmälningssupptagning med långt gående förstahandsåtgärder (innehåller en mängd typer av stöd)
 - Fotokonfrontation på plats
 - Kunna spela in förhör (video/ljud)
 - Beslag
 - Kontroll efterlysta (bild och fingeravtryck)
 - Stöd vid dödsfall
 - Allmän information (Polispersonalen skall kunna slå upp saker både innan, under och efter ett ingripande. Det möjliggör att bl.a. kvaliteten på de långt gående förstahandsåtgärderna kan öka)
 - Specialanpassat stöd för tekniker
 - Specialanpassat stöd för spaningsarbete
 - Möjliggöra en förändrad lagföringsprocess
 - För att underlätta det underrättelsestyrda arbetet:
 - GPS med kartor kopplat till problem och brott
 - KUT-info
 - Specialanpassat stöd för spaningsarbete

- För att underlätta det händelsestyrda arbetet:
 - Kunna titta på och ändra HR (HändelseRapporter)
 - GSP med kartor för att hitta till plats samt kort information om händelse

- För att underlätta arbetet vid särskild händelse:
 - Stöd vid ärende med försvunnen person
 - Stöd vid brand
 - GPS med kartor för att underlätta att styra upp särskild händelse
 - Kommunikation mellan enheter och individer
 - Kunna sända och ta emot bilder
 - Kunna dra nytta av externa intressenter

- För att underlätta arbetet med brottsofferstöd:
 - Anmälningssupptagning med långt gående förstahandsåtgärder (innehåller en mängd typer av stöd)
 - Informationsstöd för att kunna ge brottsoffer bättre hjälp

- För att underlätta dokumentationsarbetet (i andra fall än ovan beskrivna):
 - Anmälningssupptagning med långt gående förstahandsåtgärder (innehåller en mängd typer av stöd)
 - Direktförverkande
 - Frihetsberövande
 - Hittegods

3. Redovisning av nyttohemtagning för olika tjänster³

3.1 Ordningsbot

Uppskattade/beräknade effekter:

- Risken att utfärdade ordningsbotar försvinner minimeras
- Effektiviserar arbetet med ordningsbotar för personal i yttre tjänst
- Färre andel fel på ordningsbotar
- Lägre administrationskostnader, bl.a. i samband med uppdatering och överföring av uppgifter till andra IT-system
- Fler utfärdade ordningsbotar
- Avlastar personal, vilket kan medföra positiva effekter vid genomförande av andra arbetsuppgifter

Förklaring och specificering av uppskattade/beräknade effekter:

Risken att utfärdade ordningsbotar försvinner minimeras:

Det har framförts kritik mot att ordningsbotar försvinner och att det betalas in belopp som inte går att knyta till viss ordningsbot. RRV är starkt kritiska till att systemet idag inte kan leverera en ekonomisk rapport/bokslut i enlighet med "god redovisningssed". Detta innebär att systemet måste nyutvecklas och bestå av två komponenter, d.v.s. ett som hanterar domen/sakärendet samt ett annat system som hanterar pengarna/uppbörden. Det är svårt att se några andra möjligheter att komma tillrätta med problemet att ordningsbotar försvinner än genom en mobil IT-lösning, eftersom redan olika manuella rutiner provats.

Effektiviserar arbetet med ordningsbotar för personal i yttre tjänst:

Att utfärda en ordningsbot med hjälp av ett mobilt IT-stöd kan gå snabbare jämfört med nuvarande rutiner. Om och hur mycket tid som sparas beror dock på vilket sätt det är tänkt att en ordningsbot skall utfärdas med hjälp av ett mobilt IT-stöd skall. Det finns till och med en

³ Samtliga beräkningar är ungefärliga. Några utgångspunkter som ligger till grund för beräkningarna är att vi uppskattat att det tjänstgör i genomsnitt 150 närpolis/ordningspolispatruller samtidigt i Sverige. Att Stockholm har ungefär 1/5 av landets trafikärenden (ett antagande som bygger på att detta förhållande råder beträffande de trafikrelaterade ärenden som är lätta att få ut statistik, bl.a. ordningsbotar) Att 91400 minuter motsvarar en årsarbetskraft (baseras på 38 tim arbetsvecka; vilket med 52 v per år, 248 tim semester samt schablonavdrag med 10 % för tjänstledighet och sjukdom och 32 tim för helgkomp/enl. Sthlm polisens uppgifter -94/, ger en årsarbetstid på 91400 min). Att det tjänstgör omkring 100 personer på LKC i Sverige samtidigt.

risk att nya rutinerna kommer ta längre tid jämfört med nuvarande manuella rutiner. Det blir således viktigt att vara mån om att de nya rutinerna blir effektiva, enbart en datorisering av nuvarande rutiner kommer garanterat att medföra en ökad resursåtgång för att utfärda samma antal ordningsböter. Efter de tidsstudier som utförts gör vi bedömningen att man skulle kunna spara 60 - 180 sekunder per ordningsbot genom att ta hjälp av ett mobilt IT-stöd. Eftersom det utfärdas drygt 270 000 ordningsbotar per år betyder det att man skulle kunna frigöra en resurstid omfattande någonstans mellan 270 000 och 810 000 minuter per år.

Färre andel fel på ordningsbotar:

Genom ett mobilt IT-stöd finns en möjlighet att antalet fel minimeras genom att olika kontroller kan ske automatiskt. Av alla obotar som utfärdas är cirka tio procent felaktigt ifyllda. En stor del av dessa fel rör sig om att utfärdande polisman har glömt att fylla i något fält. En elektronisk kontrollfunktion skulle eliminera denna typ av fel. Även icke uppdaterade obotspärmar orsakar många fel genom att polismännen fyller i felaktiga koder/belopp. Med ett digitalt system skulle uppdateringen kunna ske enklare, säkrare och billigare.

Rättning av obotar sker främst lokalt på respektive distrikt. Mer komplicerade fall skickas till Kirunasektionen för handläggning. Rättning av felaktiga obotar görs med rättelse eller tjänsteanteckning. Enkla fel tar inte så lång tid att rätta till, medan mer komplicerade fel kan ta väldigt lång tid att korrigera. Enligt Kirunasektionen tar det normalt ca 10-30 minuter att rätta felaktiga obotar. Om man med hjälp av handdatorn skulle reducera antalet fel till två procent, vilket definitivt inte är en orealistisk siffra, så skulle man frigöra en resurstid på 432 000 minuter per år (om man räknar med 20 minuters rättningstid).

Lägre administrationskostnader, bl.a. i samband med uppdatering och överföring av uppgifter till andra IT-system:

10 000 rättningsstryck skickas ut varje gång ordningsbotskatalogen uppdaterats. 30000 ordningsbotsblock à 10 kr distribueras varje år. Med porto- och frakt innebär detta att en kostnad på ca 1.5 miljoner kr per år skulle försvinna. Dessutom tar det tid att hantera och distribuera rättningsstryck och ordningsbotsblock. Vissa kostnader kommer att tillkomma vid användandet av ett mobilt IT-stöd för att utfärda ordningsbotar. Hur stora kostnaderna blir beror på hur man väljer att utfärdandet av ordningsbotar skall gå till. Totalt sett per ordningsbot borde inte kostnaderna överskrida nuvarande kostnader om man nyttjar de erfarenheter och rutiner som upparbetats i ATK-projektet.

Inregistrering i Riob/Start tar tid. Om personalen använde sig av ett mobilt IT-stöd fanns uppgifterna lagrade och det skulle finnas möjligheter att överföra uppgifter till andra system automatiskt. Hanteringen av obotar går till på så vis att uppgifterna läggs in manuellt i RIOB-systemet. Detta tar cirka två minuter per obot.. Med ett digitalt system, t ex i form av en handdator, skulle denna inläggning av uppgifter kunna ske automatiskt, varvid man skulle frigöra en resurstid på 540 000 minuter per år. Från RIOB –systemet sker idag direktöverföring av uppgifter till START2

Fler utfärdade ordningsbotar:

Det är svårt att uppskatta hur många fler obotar som skulle utföras, men det är inte otroligt att ökningen av antalet obotar kunde bli omfattande genom att nya rutiner infördes. Skälen till vårt antagande är flera.

För det första när det gäller att utfärda icke förtryckta ordningsbotsbrott använder personalen i nuläget en ordningsbotskatalog. Det är nämligen viktigt att brottsrubriceringen blir exakt. Ibland har dock inte personal tillgång till ordningsbotskatalog, vilket kan ha att göra med att de inte hittar ordningsbotskatalogen i polisbilen, eller att de fotpatrullerar och då ej av praktiska skäl kan bära ordningsbotskatalogen med sig. Det händer även att personal inte utfärdar förtryckta brott beroende på att man ej är säker på aktuellt bötesbelopp. Det krävs då tillgång till en ordningsbotskatalog för att hitta rätt bötesbelopp. Om ett mobilt IT-stöd användes för utfärdandet av ordningsböter skulle ovanstående problem försvinna.

För det andra är personal ofta osäkra på om ordningsbotskatalog är uppdaterad. Ordningböter utfärdas ej på grund av att man inte är säker på vilket bötesbelopp som är det aktuella. Om ett mobilt IT-stöd användes, med en automatisk uppdatering, så skulle detta problem försvinna.

Det tredje skälet är att om ordningsbotsblock tar slut eller inte hittas omöjliggörs utfärdandet av ordningböter. Liknande förhållande kommer att uppstå med ett mobilt IT-stöd om t.ex. batterierna tar slut eller om det mobila IT-stödet går sönder. Bedömningen är dock att det i jämförelse med det beskrivna problemet med ordningsbotsblock kommer att vara mindre förekommande.

Genom ett mobilt IT-stöd blir det ibland mycket enklare att fylla i uppgifter på plats, bl.a. under mörker och vid dålig väderlek. Polismännen slipper problem med blöta block, frusna pennor och behov av ljus. Motivationen att utfärda ordningsbotar kan därmed öka.

En ytterligare anledning till att vi bedömer att fler obotar skulle utfärdas med ett mobilt IT-stöd har att göra med att polismännen i nuläget har svårt att hitta i ordningsbotskatalogen. Det visar sig att av de cirka 1050 brott som finns upptagna som ordningsbotsbrott så är det omkring 500 stycken som aldrig används av någon polis i Sverige under ett år och drygt 100 koder som bara används en gång per år i hela landet. Det är bara 350 av ordningsbotsbrotten som används tio gånger eller fler under ett år. Orsakerna till denna fördelning är säkert flera, men sannolikt spelar ett svårt sökförfaringssätt i form av en obots-pärm en stor betydelse. Om personalen t.ex. vill skriva böter på en person som kör bil med trasiga bromsljus går det inte att hitta aktuellt brott genom att söka på bokstaven B. Det är ordet stopplykta som gäller. Om en person kör i kollektivkörfält så går det på liknande sätt inte att hitta brottet genom att söka i förteckningen på bokstaven K som i "kollektivkörfält". Det står istället under bokstaven F, eftersom brottet heter "Fört fordon i körfält som anvisats för annat/andra slag av fordon"

Genom införande av ett mobilt IT-stöd möjliggörs en sökning både på synonymer och enstaka ord. Det går visserligen att komma tillrätta med ovanstående problem även med nuvarande ordningsbotskatalog, men lösningen blir mer otymplig jämfört med den lösning som är framtagen i prototypen. Ett mobilt IT-stöd gör att det blir lättare att hitta ordningsbotsbrott. Om användaren väljer att använda sig av fliksystemet som finns inlagt digitalt i prototypen så blir det dock inte lättare att hitta på detta sätt jämfört med ordningsbotskatalogen eftersom

strukturen i fliksystemet är inkonsekvent. Det står i början av varje flik vad olika bokstäver betyder, t.ex:

Flik 0: A = motordrivet fordon utom moped klass II
 B = cykel/ moped klass II/ hästfordon
 C = annat/ övriga fordon
 D-H = hastigheter och vikter

Flik 2: A = bil och motorredskap klass I
 B = motorcykel
 C = moped
 D = traktor
 E = släpfordon och efterfordon
 F = cykel
 G = sparkstötting
 H = hästfordon
 J,K,L,M = brister i belysningsanordningar

Flik 5: A = Terrängvagn
 B = Terrängskoter
 C-D = varierande betydelse
 E = terrängsläp
 F-K = brister i belysningsanordningar

Dessutom råder en inkonsekvens inom respektive flik eftersom A ibland kan avse föraren av ett fordon, B passageraren och C minderåriga (t.ex. om någon inte använt säkerhetsbälte). Även om vissa poliser lär sig att hantera fliksystemet finns det ett behov att göra om detta.

Avlastar personal, vilket kan medföra positiva effekter vid genomförande av andra arbetsuppgifter:

Arbetet med ordningsbotar kräver i nuvarande form att personalen måste hålla reda på viss information som de skulle slippa att tänka på om de kunde använda sig av ett mobilt IT-stöd. Att behöva hålla reda på många uppgifter, som många gånger kan uppfattas som onödiga, har en negativ inverkan på möjligheten att klara av andra uppgifter (se Mental Overload, Preeze mfl 1994).

Vad är implementerat i prototypen:

- Hela ordningsbotskatalogen
- Olika sökförfaranden på ordningsbotsbrott
- Registrering av uppgifter

Kvar att göra för att uppnå målbilden:

- Kunna utfärda ordningsbot (Anpassa ifyllning efter brott, räkna samman belopp, kontrollera om uppgifterna är korrekt ifyllda, ändra kungörelse så att det är tillåtet att utfärda ordningsbot på vanligt papper samt att möjliggöra en utskrift av ordningsbot)
- Överföring till IT-system Riob/Start
- Se över ev. förändrade rutiner (t.ex. att betalning räknas som ett godkännande, vilket är fallet vid ett kontorsföreläggande. Möjligheten till elektronisk underskrift. Ljud/bild upptagning istället för underskrift?)

3.2 Primärrapport

Uppskattade/beräknade effekter:

- Effektiviserar arbetet med primärrapporter för yttre personal
- Högre kvalitet på primärrapporter genom att färre uppgifter missas som har betydelse för den fortsatta utredningsprocessen
- Lägre administrativa kostnader genom att en datorisering underlättar överföring av uppgifter till andra IT-system
- Fler skrivna primärrapporter
- Avlastar personal, vilket kan medföra positiva effekter vid genomförande av andra arbetsuppgifter
- Arbetet för åklagarna underlättas genom att lagrum vid olika brott kan redovisas på ett enkelt sätt

Förklaring och specificering av uppskattade/beräknade effekter:

Effektiviserar arbetet med primärrapporter för yttre personal:

Genom ett mobilt IT-stöd kan det bli enklare och gå snabbare att skriva en primärrapport. Framförallt är ett mobilt IT-stöd fördelaktigt när det uppstår väntetid. I samband med deltagande observation har primärrapport t.ex. kunnat fyllas i när vi stått och lurpassat på att ett fordon skall köra från en viss plats och under transportsträckor. Det sparar inte bara tio till femton minuter per primärrapport, utan minskar också risken för att polispersonalen känner en inre stress av att ha en mängd uppgifter att skriva. Det får till följd att personalen i lägre grad behöver känna sig tvingade att åka in till polisstationen för att ”skriva av sig” i syfte att inte samla på sig alltför mycket skrivarbete. Anledningen till att polispersonalen i dagsläget känner sig tvingade att åka in till polisstationen för att avrapportera är att de upplever att det finns en risk att blanda ihop och glömma uppgifter när de har ett flertal halvfärdiga rapporter.

Även om inte primärrapporter alltid kan slutföras genom att personalen utnyttjar olika former av väntetider som uppstår så undviks en mängd dubbelregistrering. Personal slipper att skriva om vissa uppgifter som de i dagsläget vanligen först skriver i anteckningsbok. Tidsstudier visar att med hjälp av ett mobilt IT-stöd kan det gå omkring fem minuter snabbare att utfärda en primärrapport jämfört med nuvarande rutiner.

Med stöd av ovanstående resonemang uppskattas att tidsvinsten per primärrapport hamnar någonstans mellan fem och tio minuter vid nyttjandet av ett mobilt IT-stöd. Cirka 20 000 trafikrelaterade primärrapporter (exkl rattfyllerier) utfärdades i Stockholm förra året, motsvarande siffra för hela landet blir omkring 100 000 primärrapporter. En resurstid på mellan 500 000 och 1 000 000 minuter skulle därmed kunna frigöras.

Högre kvalitet på primärrapporter genom att färre uppgifter missas som har betydelse för den fortsatta utredningsprocessen:

Om personalen kan använda ett mobilt IT-stöd kan det bli högre kvalitet på primärrapporterna genom att uppgifter inte missas i lika stor utsträckning. Med en inbyggd påminnande kontrollfunktion minimeras problemet.

Det krävs i nuläget flera böcker för att ha tillgång till lagrum och eventuella kommentarer. I ett mobilt IT-stöd finns möjlighet att lägga in relevant och aktuell information för olika typer av brott. Det kan öka kvaliteten på utfärdade primärrapporter genom att personalen i högre grad kan se till att säkerställa att dokumentera viss information som är viktig för den fortsatta utredningsprocessen.

Vid diskussioner med handläggare har det framkommit att det ofta saknas uppgifter i primärrapporterna, vilket innebär rättnings- och kompletteringstid. Storleken på denna tid är svår att skatta, men är inte försumbar.

Lägre administrativa kostnader genom att en datorisering underlättar överföring av uppgifter till andra IT-system:

Inregistrering i T-diariet tar tid. I och med införandet av ett mobilt IT-stöd finns möjligheter att föra över uppgifter till T-diariet automatiskt. Nuvarande rutiner att registrera primärrapporter i T-diariet tar omkring tre minuter per rapport. Om uppgifter automatiskt kunde föras över till T-diariet skulle en resurstid på 300 000 minuter per år kunna frigöras.

Fler skrivna primärrapporter:

Det är svårt att exakt uppskatta effekten, men om det blir smidigare att skriva primärrapporter genom att personalen ofta kan göra klart det mesta av skivarbetet utan att behöva åka in till polisstation och att personalen i högre grad kan få stöd i samband med vissa typer av trafikbrott, tror vi att ökningen kan bli betydande.

Med ett mobilt IT-stöd underlättas dessutom avrapporteringen ibland genom att personalen slipper problemet med blöta block, frusna pennor och behov av ljus för att kunna notera uppgifter i block.

Avlastar personal, vilket kan medföra positiva effekter vid genomförande av andra arbetsuppgifter:

Genom ett mobilt IT-stöd blir behovet mindre av att personalen måste kunna och hålla reda på en mängd regler och rutiner i huvudet mindre. Personalen kan därför istället koncentrera sig på andra saker, vilket ökar möjligheten att andra uppgifter utförs på ett bra sätt.

Arbetet för åklagarna underlättas genom att lagrum vid olika brott kan redovisas på ett enkelt sätt:

Det finns möjlighet att generera lagrum automatiskt i samband med att personal väljer att rapportera visst brott, vilket många gånger skulle underlätta arbetet för åklagarna.

Vad är implementerat i prototypen:

- Inregistrering av de flesta uppgifter
- Komplettering av registrerade uppgifter med hjälp av program på stationär dator
- Möjlighet att skriva ut primärrapport från stationär dator
- Tillgång till vissa lagtexter

Kvar att göra för att uppnå målbilden:

- Anpassat stöd vid olika typer av brott
- Tillgång till ytterligare lagtexter
- Kontrollfunktion innan primärrapport avslutas
- Överföring av uppgifter till T-diarier

3.3 Annan dokumentation i anslutning till utfärdandet av ordningsbotar/ primärrapport

Uppskattade/beräknade effekter:

- Effektiviserar arbetet för yttre personal
- Fler utförda arbetsuppgifter, t.ex. TBL 7§
- Lågre administrativa kostnader bl.a. genom automatisk överföring av uppgifter till andra IT-system och externa intressenter (Vägverket)

- Avlastar personal, vilket kan medföra positiva effekter vid genomförande av andra arbetsuppgifter

Förklaring och specificering av uppskattade/beräknade effekter:

Effektiviserar arbetet för yttre personal:

Det går enklare och snabbare att fylla i uppgifter med hjälp av ett mobilt IT-stöd. I Stockholms län utfärdades cirka 3750 körkortsomhändertaganden. Avskyltning utfördes vid drygt hundra tillfällen på Norrmalmspolisen under förra året (svårt att få sammanställd statistik eftersom dessa förvaras lokalt). Genom att minska dubbelregistrering skulle tidsvinsten kunna bli någon minut per handling. Vi uppskattar att en resurstid på mellan 50 000 och 100 000 minuter skulle kunna frigöras per år i landet om prototypen var utbyggd på det sätt som är tänkt vad gäller dokumentation av avskyltning, TBL 7 § och omhändertagande av körkort. Den största effekten av att slippa dubbelregistrering torde ligga i ökad arbetsglädje och ökad kvaliteten i form av minskad risk för felskrivning.

Det händer att patrull inte har ett visst dokument som krävs i samband med ett trafikbrott och att annan patrull därför får åka dit för att distribuera blankett. Vid både deltagande observationer och intervjuer har det framkommit att detta händer då och då, men vi har inte kunnat få fram någon statistik på hur ofta det förekommer.

Fler utförda arbetsuppgifter, t.ex. TBL 7§:

Det är inte ovanligt att personal i nuläget glömmer bort att vissa åtgärder kan komma ifråga eller att de är osäkra på regler och hur saker och ting skall utföras. Därför utförs ej arbetsuppgifter i den utsträckning som är önskvärd. Med ett mobilt IT-stöd kan personal i samband med att de utfärdar en primärrapport/ordningsbot påminnas om att andra åtgärder kan komma i fråga och att personalen dessutom kan stödjas i detta arbete.

Patrull saknar som tidigare nämnts ibland rätt dokument vilket kan leda till att viss åtgärd ej utförs. I ett mobilt IT-stöd finns redan de formulär som behövs för att utföra en arbetsuppgift

I dagsläget väcker det irritation hos personalen att man tvingas att skriva samma information flera gånger. Enklare rutiner kan leda till högre motivation att utföra vissa arbetsuppgifter.

Lägre administrativa kostnader bl.a. genom automatisk överföring av uppgifter till andra IT-system och externa intressenter (Vägverket):

Inregistrering i andra system tar tid. Om det gick att föra över uppgifter direkt från det mobila IT-stödet till andra system skulle det kunna rationalisera verksamheten. Några exakta siffror är svårt att få fram, men rationaliseringen bedöms inte nå upp till samma storlek som när det gäller primärrapporter ovan, även om tidsvinsterna kan bli omfattande.

Behovet av efterarbete kan minska genom att uppgifter inte missas i lika stor utsträckning om personalen har möjlighet att använda sig av ett mobilt IT-stöd.

Kostnader för blankettsett och utskrifter minskar genom ett mobilt IT-stöd, däremot finns behov av att investera i skrivare som visserligen kommer användas till andra uppgifter också. En bläckstråleskriva kostar cirka 2000 kronor och har en arkivbeständighet på 70-80 år. Skulle det räcka med en sådan arkivbeständighet rörande de dokument som bl.a. de misstänkta får på brottsplatsen så slapp man investera i de dyrare laserskrivarna. Nuvarande rutiner skulle också kunna ändras så att skrivare ej behövs på platsen. I sådana fall skulle tidsvinsten kunna bli ännu större. Förhållandet skulle bli extra gynnsamt om man gick över till en digital arkivering av vissa dokument. Ett utskrivet papper beräknas kosta cirka 1 krona och slapp man skriva ut papper i den omfattning som för närvarande är aktuellt skulle det direkt innebära en besparing på miljontals kronor per år.

Avlastar personal, vilket kan medföra positiva effekter vid genomförande av andra arbetsuppgifter

Om personalen hade tillgång till ett mobilt IT-stöd skulle behovet av att hålla reda på en mängd smågrejer minska. Personalen kan därmed ha fokus på andra saker, vilket ökar möjligheten att andra uppgifter utförs på ett bra sätt

Vad är implementerat i prototypen:

- Möjlighet att registrera vissa uppgifter

Kvar att göra för att uppnå målbilden:

- Möjlighet att registrera alla uppgifter som behövs
- Kontrollfunktion så att alla uppgifter kommer med
- Överföring av olika uppgifter till IT-system
- Kunna komplettera vissa uppgifter på stationär dator
- Kunna skriva ut vissa dokument både från mobilt IT-stöd och stationär dator

3.4 Trafikolycka

Uppskattade/beräknade effekter:

- Kan rädda liv och begränsa skadorna vid en olycka
- Minskad administration för att registrera uppgifter i IT-system

- Minskar andra befattningshavares behov av att engagera sig i ett ärende
- Minskade ledtider för yttre tjänstgörande personal
- Kortare ledtider då det även förekommit trafikbrott som skall rapporteras
- Bättre kvalitet på information till externa intressenter
- Kan bidra till att förebygga olyckor
- Avlastar personal, vilket kan medföra positiva effekter vid genomförande av andra arbetsuppgifter

Förklaring och specificering av uppskattade/beräknade effekter:

Kan rädda liv och begränsa skadorna vid en olycka:

Om personalen har tillgång till rätt information vid rätt tillfälle finns möjlighet att bättre kunna prioritera skador samt vidta åtgärder som kan rädda liv och begränsa skadorna vid en olycka. Personalen kan genom ett mobilt IT-stöd enkelt få en påminnelse om vad som är viktigt att tänka på vid vissa typer av skador och vissa typer av händelser. I nuläget är det svårt alternativt omöjligt för icke specialister att t.ex. hålla reda på farligt gods koder och att veta vilka åtgärder som är lämpliga att vidta vid vissa typer av skador och sjukdomstillstånd.

Genom ett mobilt IT-stöd kan det bli lättare att ta kontakt med t.ex. ambulanspersonal och räddningstjänsten som är på väg till platsen genom att patrull har tillgång till aktuella telefonnummer. Det kan göra att relevanta åtgärder utförs snabbare och att vissa åtgärder, som inte skulle bli utförda, blir utförda.

Minskad administration för att registrera uppgifter i IT-system:

Genom att information lagras i mobilt IT-stöd finns möjlighet att slippa registrera information ytterligare en gång. En uppskattning som bygger på att tidsvinsten per dokument blir ungefär lika stor som i de fall patrull upprättar en primärrapport så hamnar den frigjorda resurstiden på omkring 500 000 minuter per år.

Minskar andra befattningshavares behov av att engagera sig i ett ärende:

Genom ett mobilt IT-stöd kan patrull få tillgång till aktuella telefonnummer till t.ex. bärgare, räddningstjänst och jakträttsinnehavare. De behöver därmed inte belasta operatör på länskommunikationscentral. Ett problem som kan uppstå när patrull själv utför vissa arbetsuppgifter är dock att det finns en risk att både operatör och patrull vidtar samma åtgärder. Genom att patrull kan läsa och komplettera HR (HändelseRapporter) minimeras detta problem (se vidare rörande att kunna läsa och komplettera HR). I Stockholms län åker

patruller på cirka 8500 trafikolyckor per år. Om vi antar att operatörs arbetsinsats minskar med tre till fem minuter per ärende blir tidsvinsten 150 000 till 250 000 minuter per år i landet.

Minskade ledtider för yttre tjänstgörande personal:

Genom att ha tillgång till bl.a. olika telefonnummer behöver inte patrull ringa till och vänta på att en operatör på länskommunikationscentralen skall svara, att förklara platsen för operatör, att operatör skall ha tid att ringa t.ex. bärgare eller jakträttsinnehavare och att operatör skall förklara platsen för dessa. Dessutom kan, genom att patrull själva kan förklara platsen, kvaliteten på platsangivelsen öka. Det underlättar arbetet för de externa intressenterna, vilket kan leda till minskade väntetider för patrull. Sannolikt är den resurstid som frigörs per ärende för yttre tjänstgörande personal större än den som frigörs för operatörerna i och med att det vanligtvis ingår två poliser i varje patrull så borde tidsvinsten i princip fördubblas, men det är svårt att kunna fastställa en exakt tidsvinst.

Kortare ledtider då det även förekommit trafikbrott som skall rapporteras:

Uppgifter kan återanvändas när trafikbrott skall rapporteras om personal använder sig av ett mobilt IT-stöd. Förutom att det i sig innebär en tidsvinst kan det också medföra att personalen blir mer motiverade att utföra vissa arbetsuppgifter. Tidsvinsten per ärende blir ungefär densamma som beträffande en primärrapport. Antal ärenden är svårt att uppskatta.

Bättre kvalitet på information till externa intressenter:

Ett mobilt IT-stöd skulle kunna göra det möjligt att utföra en automatisk kontroll av information vid informationskällan, vilket skulle kunna öka kvaliteten rörande bl.a. statistikuppgifter om olika olyckor.

Kan bidra till att förebygga olyckor:

Att lämna information till externa intressenter kan bli smidigare med ett mobilt IT-stöd vilket kan göra att förändringar för att förbättra trafiksituationen på viss plats, t.ex. skymd sikt, placering av skyltar och farliga hål kan initieras i högre utsträckning. Det finns därmed större chanser att komma tillrätta med en trafikmiljö som lätt orsakar olyckor.

En högre kvalitet på uppgifter till externa intressenter (se ovan) kan underlätta för dessa att vidta ur ett trafikhänseende lämpliga åtgärder

Vad är implementerat i prototypen:

- (Inget)

Kvar att göra för att uppnå målbilden:

- Kunna registrera uppgifter vid trafikolycka
- Kontrollfunktion innan trafikmålsanteckning avslutas/färdigställs
- En kortare information om viktiga ABC åtgärder att tänka på vid en trafikolycka
- Få information om vad olika koder betyder när det rör sig om farligt gods och en beskrivning av lämpliga åtgärder att vidta när det rör sig om ett visst ämne
- Aktuella telefonnummer, t.ex. till jakträttsinnehavare, bärgare, räddningstjänst, gatukontoret, sjukhus, radiokanaler etc
- Kunna komplettera uppgifter som registrerats på mobilt IT-stöd inne på stationen på en stationär dator
- Automatiskt kunna föra över uppgifter till IT-system
- Kunna skriva ut vissa papper

3.5 Dataslagningar

Uppskattade/beräknade effekter:

- Frigör resurstid för yttre personal
- Frigör resurstid på LKC
- Underlättar upptäckten av olika former av fordonsrelaterade brott
- Högre säkerhet för personal i samband med fordonsstopp och personkontroller
- Underlättar möjlighet att stoppa rätt fordon i samband med nyligen förövat brott
- Ökar möjligheter att lyckas frihetsberöva efterlysta personer
- Underlättar utredningsarbetet i samband med icke trafikrelaterade brott
- Minskar behovet av att frihetsberöva personer i vissa fall

Förklaring och specificering av uppskattade/beräknade effekter:

Frigör resurstid för yttre personal:

Ett mobilt IT-stöd möjliggör dataslagningar och minskar därigenom väntetider för yttre tjänstgörande personal. I Stockholms län är den genomsnittliga svarstiden statistiskt ca 50

sekunder för att komma fram till LKC via radion och ca 70 sekunder via telefon. Holgersson (2001) har dock visat att de verkliga svarstiderna är längre än statistikutdragen visar. Den genomsnittliga svarstiden varierar mellan olika LKC. Till svarstiden tillkommer tid genom att operatör skall utföra slagningen och läsa upp resultatet.

Att göra t ex en QP slagning tar ca 1min 45 sek, enligt beräkning som gjorts för RAKEL.

I nuvarande prototyp tar en SMS slagning mot Vägverkets register totalt sett 10-15 sekunder. Med en direkt koppling till system via Rakel borde det gå snabbare, men vi räknar på tiden för nuvarande SMS slagning som implementerats i prototypen. Det utförs totalt cirka 2 250 000 slagningar på LKC i Stockholm per år.

Dataslagningar LKC, STHLM	
Passfrågor	4 964
Godsfrågor	1 226
RIOB	99
EPU	31 745
QP	702 654
ASP	106 441
SPADI	911
DAFA	388 785
SIGN	28 210
CBS	3 372
MFP	387 652
MRBR	136 536
Övriga	456 793
SUMMA:	2 249 388

Snittsiffror

Per månad:	187 449
Per vecka:	43 257
Per dag:	6 180
Per timma:	257

Om vi räknar med en tidsvinst per slagning på 1 min och 30 sekunder så skulle det innebära att en resurstid på 3 375 000 minuter skulle frigöras per år i Stockholm. Det betyder att det för hela landet skulle frigöras en resurstid på över 13 000 000 minuter per år om personalen i yttre tjänst själva skulle kunna göra slagningar. Vi tror dock att den resurstid som frigörs blir lägre än i detta räkneexempel eftersom patrull ibland begär mer än en slagning per gång de tar kontakt med LKC. Det är på grund av detta svårt att exakt precisera hur mycket tid som skulle frigöras, men det går åtminstone att uttala sig att den skulle bli omfattande.

Frigör resurstid på LKC:

Vid intervjuer av personal på flera LKC har det framgått att om operatörer på LKC inte behövde göra dataslagningar skulle det frigöra en resurstid motsvarande mellan tio och tjugo procent av arbetstiden. Om man räknar med att det i genomsnitt är omkring hundra personer som arbetar på LKC samtidigt i landet betyder det att en resurstid på mellan 914 000 och 1 828 000 minuter per år skulle kunna frigöras om patrullerna själva kunde utföra dataslagningar. Det skulle framförallt få en mycket positiv inverkan på arbetet under tidsperioder med hög belastning.

Underlätta upptäckten av olika former av fordonsrelaterade brott:

Det är inte ovanligt att dataslagningar i nuläget inte utförs eftersom patrull inte vill belasta LKC alternativt tycker att det tar för lång tid att få svar.

Användandet av mobilt IT-stöd för dataslagningar har visat sig öka sannolikheten att upptäcka olika former av fordonsrelaterade brott. Det gör att patrull kan få indikationer på om det är något problem med ett fordon eller med en förare, t.ex. körförbud eller att ägaren av fordonet saknar körkort. Under deltagande observation har det hänt att mobilt IT-stöd lett till att brott uppdragats genom stoppande av fordon som normalt inte utsätts för selektiva trafikkontroller. Till exempel vid ett tillfälle under deltagande observation upptäckte vi, tack vare att vi använde Mobasa (mobilt IT-stöd), att ägaren till en bil som körde framför oss saknade körkort. Det visade sig vid kontroll att föraren var ägaren av fordonet. Han hade kört bil i femton år utan att bli stoppad. Han var förundrad över vad det var som gjorde att vi stoppade honom. Han åkte i en bil som det inte såg ut att finnas någon anledning att stoppa, vid ett tillfälle då trafikintensiteten var hög. Under deltagande observation har liknande händelser uppstått, där bilar som normalt inte kontrolleras har blivit kontrollerade. Det har lett till personer bl.a. kunnat lagföras för rattfylleri och tillgrepp av fortskaffningsmedel.

Vid test hos Norrmalmspolisen med MoBasa visade det sig att det blev en märkbar skillnad i antalet anträffade stulna och efterlysta bilar, liksom möjligheten att identifiera fordon belagda med körförbud, avställda fordon och ej skattade fordon samt fordon som framfördes av förare utan körkort. 100 % av de som testade MoBasan ansåg att de hade stor nytta av möjligheten att kunna göra slagningar mot de centrala registren. Däremot upplevde många att MoBasan inte var användarvänligt, bl.a. genom att man ständigt var tvungen att vara uppkopplad. Framtagen prototyp kräver inte en ständig uppkoppling, vilket visat sig vara fördelaktigt.

Enligt vissa poliser har användandet av ett mobilt IT-stöd påverkat fordonsägarna i en hel ort, där dessa verkar ha blivit noggrannare med att betala in skatt i tid och att besiktiga sina fordon, sannolikt på grund av att de har fått känslan av att upptäcktsrisken ökat.

Genom dataslagningar kan polismännen få information om att det är lämpligt att vidta vissa åtgärder, t.ex. TBL 7§.

Om ett mobilt IT-stöd på ett enkelt sätt möjliggjorde att polismännen kunde notera och söka efter fordon och personer som förekommit i samband med rapporteftergift kunde de förbättra chanserna att komma åt personer som återkommande gånger gjort sig skyldiga till lagöverträdelse, vilka enbart resulterat i rapporteftergift. Dessutom kunde det bidra till att polismännen kunde ge rapporteftergift till rätt personer. Vid en intervju med en polisman framgick att hon hade stått och stoppat bilar i Aspudden på en väg där privatbilister inte får åka. Hon stoppade ett fordon med en ensam kvinna i. Kvinnan hade en liten hund i bilen. Kvinnan berättade upprört att hennes hund var sjuk och att hon var på väg till djursjukhuset. Polis mannen tyckte att bilförarens beteende var ursäktligt och släppte förbi henne utan åtgärd. Någon dag senare åkte polis mannen taxi. Hon passerade platsen i Aspudden där hon hade stått och stoppat bilar. Taxichauffören visste inte vilket yrke polis mannen hade, utan berättade glatt att han haft en kvinnlig kund som berättat hur man skulle slippa böter här. Kunden hade berättat att hon blivit stoppad vid tre olika tillfällen, men att hon klarat sig varje gång genom att säga att hennes hund var sjuk och att hon var på väg till djursjukhuset. Den unga polis mannen kände sig väldigt kränkt. Hur skulle hon kunna lita på folk i framtiden? Skall hon lämna rapporteftergift nästa gång när någon av ömmade skäl borde få det, eller ljuger

denna person också? Genom att rapporteftergift kunde noteras skulle polismannen i högre grad kunna känna att hon kunde lämna rapporteftergift i vissa fall. Fördelen med att notera de som fått rapporteftergifter är också att det i dagsläget bara är skrivna rapporter som blir synliga i statistiken.

Högre säkerhet för personal i samband med fordonsstopp och personkontroller:

Omfattande ledtider vid dataslagningar leder i dagsläget till att fordon stoppas, utan att patrullen fått information om att aktuellt fordon har anknytning till grov brottslighet. Genom ett mobilt IT-stöd kan information erhållas innan ett fordon stoppas och det finns möjligheter att anpassa säkerhetstänkandet till en för situationen lämplig nivå. På grund av den grova brottslighetens stora rörlighet är risken stor att fordon som är kända av polismännen i ett område inte är kända i ett annat område. Personal utsätter sig därigenom för onödiga risker.

Underlättar möjlighet att stoppa rätt fordon i samband med nyligen förövat brott:

Poliser kan genom dataslagningar få information om att vissa fordon är intressanta att stoppa i samband med att det skett ett visst typ av brott, t.ex. en grov stöld i villa. Ett mobilt IT-stöd ökar möjligheten att få rätt information vid rätt tillfälle (se vidare KUT-info), vilket är gynnsamt för utsikten att kunna få någon lagförd för brott.

Ökar möjligheter att lyckats frihetsberöva efterlysta personer:

I samband med test av mobilt IT-stöd på Norrmalmspolisen (Mobasa) visade det sig att man hittade efterlysta tack vare snabba dataslagningar. Liknande erfarenheter har kunnat konstateras på andra platser i landet i samband med deltagande observation och intervjuer.

Underlättar utredningsarbetet i samband med icke trafikrelaterade brott:

I samband med att en viss individ blivit gripen eller är misstänkt kan personal på plats göra dataslagningar för att få reda på intressanta adresser för eventuella husrannsakingar. Ofta är dessa åtgärder tidskritiska. Om man kan påbörja vissa åtgärder snabbare kan detta öka möjligheten till lagföring och att målsäganden får igen stulet gods. Att agera snabbt kan ibland också vara avgörande för att kunna förhindra brott mot liv och hälsa. Dataslagningar om en individs relationer, vapeninnehav, länkar till personer och adresser samt tidigare modus kan ha en avgörande betydelse för att fatta rätt beslut rörande vilka åtgärder som bör vidtas. Ett mobilt IT-stöd skulle kunna underlätta detta arbete. I dagens läge utförs i många fall inte dataslagningar på brottsplatsen i den utsträckning som är önskvärd i och med att polismännen ofta upplever att det tar tid och är krångligt att göra dataslagningar via en operatör.

Minskar behovet av att frihetsberöva personer i vissa fall:

Det blir med ett mobilt IT-stöd lättare att säkerställa en persons identitet, vilket gör att man kan undvika vissa frihetsberövanden. Det är fördelaktigt både ur ett rättsäkerhetsperspektiv och ur ett effektivitetsperspektiv.

Vad är implementerat i prototypen:

- Möjlighet att göra två typer av dataslagning i prototyp med SMS-tjänst (Körkortsfråga och fordonsslagning)

Kvar att göra för att uppnå målbilden:

- Kunna göra slagningar i de centrala systemen
- Anpassa presentation av information vid dataslagning till mobilt IT-stöd
- Röststyrning vid vissa typer av dataslagningar som är vanligt förekommande

3.6 Stöd för trafikpolisen**Uppskattade/beräknade effekter:**

- (Ej utredda)

Förklaring och specificering av uppskattade/beräknade effekter:

- Det har under arbetet med prototypen framkommit att trafikpolisens arbete skulle kunna underlättas med ett mobilt IT-stöd

Vad är implementerat i prototypen:

- (Inget)

Kvar att göra för att uppnå målbilden:

- Att göra en analys av vilket IT-stöd trafikpolisen behöver
- Anpassa program till trafikpolisens önskemål

3.7 Anmälningsupptagning med långt gående förstahandsåtgärder

Uppskattade/beräknade effekter:

- Kan minska resursåtgång för avrapportering
- Ökar personalens motivation att vidta vissa åtgärder
- Kan bidra till att färre resurstimmar går åt för att kunna slutföra ärenden
- Kan bidra till en ökad lagföring
- Lägre administrativa kostnader genom att det möjliggör överföring av uppgifter till andra IT-system
- Kan bidra till att skapa ett bättre underlag för underrättelselett polisarbetet
- Ökad rättssäkerhet
- Förbättrat brottsofferstöd

Förklaring och specificering av uppskattade/beräknade effekter:

Kan minska resursåtgång för avrapportering:

Avrapporteringstiderna omfattar i genomsnitt minst trettio procent av arbetstiden för närpolis/ordningspoliser (se Holgersson, 2005). Vi uppskattar att ett mobilt IT-stöd skulle kunna minska avrapporteringstiderna med mellan trettio och sjuttio procent. Om vi beräknar att det är 150 patruller som tjänstgör samtidigt i landet skulle ett mobilt IT-system kunna frigöra en resurstid omfattande mellan 2 467 800 och 5 758 200 minuter per år.

Precis som för ordningsbotar medför dock inte införandet ett mobilt IT-stöd automatiskt en effektivisering. Det är hur rutinerna byggs upp som avgör hur mycket avrapporteringstiderna kan minska inte IT-stödet i sig. Den högsta rationaliseringspotentialen uppnås om patrullerna kan skicka inspelade ljudfiler till skrivcentral som skriver ut dessa samt att viss information i samband med ingripanden dessutom enbart behöver dokumenteras i form av ljudfiler.

Genom ett mobilt IT-system kan information som registreras på brottsplatsen komma till användning i en efterföljande avrapporteringsprocess och därmed behöver inte personal, som i dagsläget, skriva uppgifter minst två gånger.

Under deltagande observationer och intervjuer har det framgått att det inte är ovanligt att det uppstår väntetider för yttre tjänstgörande personal. Att kunna utnyttja dessa väntetider till avrapportering vore fördelaktigt. Dessutom har poliser på orter med omfattande körtider påtalat att de ser stora fördelar med att kunna sköta avrapportering under transportsträckor.

Det förutsätter givetvis att personal inte har lätt för att bli åksjuka och precis som många av de tjänster som finns tillgängliga i handdatorn passar ett visst arbetssätt inte alla poliser.

Att kunna skicka ett ärende från mobilt IT-stöd till andra IT-system möjliggör att andra kan komplettera ärendet innan patrull hunnit till polisstation, t.ex. skriva ut förhör. Det gör också att utredningspersonal har möjlighet att ta sig an ett ärende i ett tidigare skede.

Ökar personalens motivation att vidta vissa åtgärder:

Ett minskat behov av att dubbelregistrera uppgifter och en förkortad avrapporteringstid minskar frustrationen hos personalen och gör att motivationen att vidta vissa åtgärder kan öka. Både vad gäller ett helt ingripande (t.ex. ett ringa narkotikabrott) och delar av ingripande (t.ex. en skrivelse till länsstyrelsen). Framtagen prototyp kan stödja poliserna på ett sådant sätt att de känner mindre osäkerhet i vissa situationer, vilket också kan ha en positiv inverkan på motivationen att vidta vissa åtgärder (se Holgersson, 2005).

Kan bidra till att färre resurstimmar går åt för att kunna slutföra ärenden:

Polispersonal kan genom framtagen prototyp få ett situationsanpassat stöd, vilket minimerar risken att missa för den fortsatta utredningsprocessen viktiga uppgifter. Genom en automatisk kontroll på brottsplats av inregistrerad information kan man också säkerställa att viktiga uppgifter för den fortsatta utredningsprocessen inte så lätt glöms bort.

Utredare har påtalat att det är vanligt att det missas viktig information på brottsplatsen, t.ex. om misstänkt gör anspråk på beslag, att upplysa misstänkt om att förenklad delgivning kan komma ifråga, om målsäganden anger brottet till åtal och telefonnummer till vittnen. Man har även framfört att vinsterna för den fortsatta utredningsprocessen skulle vara betydande om ovanstående problem kunde minimeras med hjälp av ett mobilt IT-stöd. Vid deltagande observation har prototypen visat sig vara gynnsam i detta avseende.

Genom ett mobilt IT-stöd kan behovet av dubbelregistrering av information minska. Det är inte ovanligt att dubbelregistrering genererar problem för den fortsatta utredningsprocessen. GroupWise som skickades till yttre tjänstgörande personal:

”Jag måste tyvärr meddela att det slarvas mycket nu med K-nummer och beslagsnummer. Bara den senaste veckan har jag vid 4 tillfällen varit tvungen att skicka ner ändringar till SKL och begärt nya analyssvar då beslagsnummer och K-nummer varit felaktiga... Vi måste naturligtvis dubbelkolla alla ärenden som kommer in här uppe men det är också viktigt att den som godkänner anmälan också kollar så att K-numret på beslagsprotokollet överensstämmer med anmälan. Det viktigaste är dock att patrullerna som avrapporterar skärper till sig och inte slarvar med detta då det genererar problem hela vägen”.

Kan bidra till en ökad lagföring:

Ett situationsanpassat mobilt IT-stöd höjer sannolikheten för att personal vidtar rätt åtgärder på brottsplatsen, vilket är viktigt ur ett lagföringsperspektiv. Vissa saker som polispersonalen missar att göra eller fråga om på brottsplatsen är omöjliga eller svåra att i efterhand rätta till. Forskning pekar på att de uniformerade poliserna ofta har en stor inverkan på om ett brott

skall gå att klara upp eller ej (se bl.a. Holgersson, 2005). Av den anledningen kan ett situationsanpassat IT-stöd få en stor betydelse och bidra till en ökad lagföring.

Ett mobilt IT-stöd underlättar en direktkontakt med förundersökningsledare i samband med att patrullen befinner sig på brottsplats, genom att beslutsfattare kan få tillgång till registrerad information, vilket kan medföra positiva effekter för den efterföljande lagföringsprocessen.

Registrering, bl.a. genom inspelning, med hjälp av ett mobilt IT-stöd ökar kvaliteten på uppgifter och minskar risken för ”kontaminering” genom att olika ärenden blandas ihop med varandra. Vid intervjuer med utredare, åklagare, tingsnotarier och domare har det framgått att det verkar vara vanligt att polispersonal på platsen inte får med viktiga uppgifter, eller blandar ihop uppgifter. För att tydliggöra förhållandet tänkte jag redovisa ett ärende. Vid förhör hållet av en erfaren polisman i efterhand på en polisstation, och vid huvudförhandling i tingsrätten, framkommer följande⁴:

”Anders ser att Benny slår Magnus i bakhuvudet. Anders frågar då Benny vad han håller på med. Anders vänder sedan ryggen mot Benny och får ett kraftigt slag i bakhuvudet. Anders säger att det bara kan vara Benny som slog till honom. Dörrarna öppnas och det blir ganska rörigt. Efter smällan i bakhuvudet vänder sig Anders om och får då ett kraftigt knytnävsslag som träffar vänster ögonbryn, som börjar blöda. Den som slog detta slag har Anders fått veta heter Petter. Anders är säker på att han skulle kunna peka ut Petter vid en fotokonfrontation”.

Det kan tyckas att utifrån uppgifterna ovan borde Benny och Petter bli dömda. Vid tingsrättsförhandlingen blir dock inte Benny dömd för misshandel. Det är också nära, berättar domaren, att inte heller Petter blev dömd. Anledningen till att Benny frias och att Petter nästan inte blir dömd är att det under huvudförhandlingen hänvisas till de första förhör som hållits i ärendet. I dessa förhör framgår andra uppgifter som därmed minskar trovärdigheten i målsägandens berättelse. Men beror skillnaden i berättelser på målsäganden eller polismännen? Vid en kontroll visar det sig att patrullen hade mycket att göra den aktuella natten för misshandeln. De var inblandade i flera ärenden, och förhören skrevs ut först på morgonen, flera timmar efter att de hållits, utifrån stödanteckningar i anteckningsbok. Det bör också nämnas att sekvensen ovan, som ledde till en rättegång, var en liten del av en större händelse där en person senare blev sparkad av flera personer när han låg ner. Det är med tanke på de nämnda faktorerna i det aktuella fallet uppenbart att risken är stor att det är polismännen som har blandat ihop och inte fått med viktiga uppgifter.

I förhöret på brottsplatsen med Anders nämns inget om något slag i nacken och heller inte vem som gjorde vad:

”Magnus gick åt sidan för att släppa förbi några på bussen då börjar några av grabbarna i det andra gänget att bråka med honom. Anders går då emellan men då började 2-3 killar att slå honom. De slog flera slag mot honom och han uppgav att minst två av slagen träffat honom i ansiktet, i området kring vänster öga”.

Kvaliteten på utredningen blev sedan inte bättre av att en polisaspirant drygt två månader senare håller ett förhör med Anders:

”Benny slår sedan Magnus ett flertal gånger med knuten näve i bakhuvudet och puttar även på honom. Anders ser detta och går emellan, han får då ett knytnävsslag på vänster ögonbryn

⁴ Ärendet är anonymiserat

av Benny och sedan ett likadant slag av Petter. Detta träffar tinningen på höger sida. Han får även ta emot ett antal slag mot armarna, främst höger, som han håller framför sig för att värja sig. Vänster ögonbryn spricker av slaget och blod rinner ner i ansiktet.”

Det hela blir rörigt. Vem har egentligen gjort vad?

Deltagande observation och intervjuer pekar på att ljudinspelningar är fördelaktiga för att de medför en minskad risk för ihop blandning och bidrar till att personal inte glömmer bort vissa detaljer som kan få betydelse i efterföljande rättsprocess.

Lägre administrativa kostnader genom att möjliggöra överföring av uppgifter till andra IT-system:

Möjligheten att föra över information som registrerats på mobilt IT-stöd till t.ex. IT-systemet ASP kan i hög grad minska resursåtgången för att hantera information inom polisen. Arbetet med prototypen har genererat olika förslag till förbättringsåtgärder bl.a. av RAR-systemet genom att information skall kunna föras över direkt till andra system.

PROBLEM - FÖRSLAG TILL ÅTGÄRDER – DIREKTA TIDSVINSTER (Stockholms län)

PROBLEM	ÅTGÄRD	ÄRENDE (ant /år)	VINST (min/ ärende)	TOT VINST (min/år)
1. Stulna fordon som ska efterlysas	Direktkoppling RAR - ef-syst	1150*12= 13800	10	13 800*10=138 000
2. Stulna fordon som ska avlysas.	Direktkoppling RAR - ef-syst	0.8*13800= 11040	10	11040*10=110 400
3. Stulna reg skyltar som ska efterlysas och beställas	Direktkoppling RAR - ef-syst & VV-syst	3500	20	3500*20=70 000
4. Stulna båtar som ska larmas ut	Direktkoppling RAR – larmrutin	1100	20	1100*20=22 000
5. Försvunna personer som ska efterlysas	Direktkoppling RAR - ef-rutin	1600	20	1600*20=32 000
6. Pass-uppgifter som ska in i RAR- anmälan godsbild	Direktkoppling RAR – pass-register	6000	2	6000*2=12 000
7. Körkorts-uppgifter som ska in i RAR-anmälan godsbild	Direktkoppling RAR – körkorts-registret	26 000	2	26 000*2=52 000
8. Uppgifter om juridisk mä/anm	Direktkoppling till motsvarande SPAR	99 000	1.5	99 000*1.5=148 000
9. Lagföring av skäligen mt	Direktkoppling brottskod – lagstöd	95 000	1.5	95 000*1.5=143 000
SUMMA				727 000

Ovanstående beräkningar bygger på intervjuer och deltagande observation (2004), främst i Stockholms city. Att vi har kommit fram till ovanstående tider beror bl.a. på att det i vissa fall visat sig vara vanligt att fler än en polis engagerar sig i arbetet på grund av att vissa arbetsuppgifter inte utförs så ofta och upplevs som svåra. Eftersom Stockholm har cirka trettio procent av antalet anmälningar uppskattar vi tidsvinsten till 2 181 000 minuter per år för hela riket. Ovanstående och andra förändringar vad gäller överföring av information till olika system från en informationskälla går att göra utan att ett mobilt IT-system införs, men möjligheterna blir givetvis större om det mobila IT-system utformas så att information kan föras över direkt till olika system. Då slipper man bygga in överföringsrutiner i de gamla

systemen, vilket kan vara problematiskt. Förhoppningsvis kommer dessa möjliga rationaliseringsvinster hanteras av Sanna-projektet och det finns anledning att hänvisa till den nyttohemtagning som räknats fram i Sanna-projektet.

Kan bidra till att skapa ett bättre underlag för underrättelselett polisarbetet:

Ett situationsanpassat stöd för registrering av uppgifter, bl.a. modus, signalement och brottsplatspecificering kan öka möjligheterna till ett underrättelselett polisarbete. När kriminalunderrättelsetjänsten gick igenom anmälda bostadsinbrott i ett område visade det sig att det inte gick att använda fyrtio procent av anmälningarna för kartläggning eftersom de innehöll så bristfällig information om modus. Liknande erfarenheter har dragits beträffande annan brottslighet.

Ökad rättssäkerhet:

Registrering med hjälp av ett mobilt IT-stöd minskar risken att olika ärenden blandas ihop med varandra. Det har t.ex. förekommit att man påbörjat arbetet med att meddela dödsbud till fel familj beroende på att målsäganden i visst ärende blandades ihop med trafikskadad i annat ärende.

Genom ett situationsanpassat mobilt IT-stöd kan personal dessutom påminnas om att vidta ur rättssäkerhetsaspekter viktiga åtgärder

Förbättrat brottsofferstöd:

Genom ett situationsanpassat mobilt IT-stöd kan personal påminnas om ur brottsofferstöds perspektiv viktiga uppgifter. Vid kontakt med kvalitetsgranskare av anmälningar rörande personalens dokumenterade utträttade brottsofferstöd visade sig att bara omkring tio procent av personalen i yttre tjänst gav ett tillräckligt brottsofferstöd. Personalen frågade bl.a. enbart i undantagsfall om målsäganden ville få kontakt med en brottsofferjour. För kriminaljourpersonalen i detta område var det omkring trettio procent som fyllde i anmälningar på ett sådant sätt att det framgick att de gett ett tillräckligt brottsofferstöd. Ett mobilt IT-stöd skulle i hög grad kunna bidra till att förbättra brottsofferstödet.

Vad är implementerat i prototypen:

- Möjlighet att registrera huvuddelen av den information som behövs vid anmälningsupptagning och långt gående förstahandsåtgärder
- Stöd vid brottskodning
- Brottskoder med tillhörande frågeställningar för att möjliggöra ett specifikt stöd för den aktuella händelsen
- Vissa tips inlagda och en uppbyggd struktur för att kunna lägga in specifika tips för en viss typ av händelse

- Möjligt att lägga in en person som målsäganden, vittne, anmälare, misstänkt, avliden eller försvunnen samt möjligt att registrera juridisk målsägande och anmälare
- Visst stöd inlagd för respektive roll (målsägande, vittne etc.) för att kunna kvalitetssäkra information
- En uppbyggd struktur för att kunna lägga in mer stöd i samband med långt gående förstahandsåtgärder
- En uppbyggd struktur för att möjliggöra en kvalitativ brottsbeskrivning
- Möjligt att i stationär dator få tillgång till den information som registrerats i prototyp och på så sätt kan information kopieras till andra system
- Möjlighet att få stöd för att registrera modus för sjutton olika brott och en uppbyggd struktur för att kunna kvalitetssäkra inregistrering av modus
- En struktur för att möjliggöra att registrering av signalement kvalitetssäkras
- Möjlighet att spela in ljud kopplat till de långt gående förstahandsåtgärder

Kvar att göra för att uppnå målbilden:

- Utvidga det brottspecifika stödet genom att prototypen på de flesta ställen måste kompletteras
- Bygga upp en struktur för att möjliggöra en specificering av brottsplatsangivelse, t.ex. om det varit inbrott i ett parkeringshus, vilket våningsplan det rört sig om. På en parkeringsplats där det sker många bilinbrott kan det vara givande om man på lokal nivå kan specificera en beskrivning av brottsplatsen som möjliggör en effektiv brottsanalys.
- Registrering av tillgripet gods enligt den kategorisering som finns i nationellt gods
- Kunna komplettera och överföra uppgifter till olika IT-system
- Ett förvaltningsprogram för att möjliggöra en uppdatering av stöd i prototyp vad gäller registrering av brottspecifikt stöd, t.ex. modus. I dagsläget måste man skriva direkt i tabellerna för att ändra stödet, vilket inte är en tilltalande lösning i det långa loppet
- På en brottsplats kunna skriva ut/skicka information till IT-system
- Möjliggöra en informationskoppling direkt till förundersökningsledare så att denne redan när patrull befinner sig på brottsplats kan bli involverad i ärende
- En automatisk kvalitetskontroll som kan gå igenom ett ärende innan patrull avslutar arbete på brottsplats för att säkerställa att patrull inte missat att registrera vissa uppgifter

3.8 Fotokonfrontation på plats

Uppskattade/beräknade effekter:

- Kan bidra till en ökad lagföring
- Ökad rättssäkerhet

Förklaring och specificering av uppskattade/beräknade effekter:

Kan bidra till en ökad lagföring:

Att kunna genomföra en fotokonfrontation kort inpå ett brott när minnesbilden är färsk hos vittnen skulle kunna underlätta lagföringsprocessen. En av användarna nyttjar för närvarande en Laptop för att sammanställa fotokonfrontationer. Han uppger att han ibland åker in till stationen för att sätta samman en fotokonfrontation. Det brukar ta omkring trettio minuter. Bilderna visas sedan med hjälp av Laptopen. Polismannen har gjort så att det är den som tittar på bilderna själv som kan välja takten. En bild visas i taget genom en tangenttryckning. Med ett mobilt IT-stöd borde det vara möjligt att på platsen ladda ner bilder och sätta samman en fotokonfrontation.

Ökad rättssäkerhet:

Onödiga frihetsberövanden skulle i vissa fall kunna undvikas genom att en fotokonfrontation kunde genomföras kort inpå ett brott.

Vad är implementerat i prototypen:

- (Inget)

Kvar att göra för att uppnå målbilden:

- Skapa program där det är möjligt att sätta samman och genomför en fotokonfrontation på brottsplatsen. Passkort är numera tillgängliga digitalt och daktningsfotoregistret håller på att digitaliseras, vilket kan underlätta införandet av denna funktion.

3.9 Kunna spela in förhör (video/ljud)

Uppskattade/beräknade effekter:

- Underlättar den fortsatta rättsprocessen
- Ökad lagföring

Förklaring och specificering av uppskattade/beräknade effekter:

Underlättar den fortsatta rättsprocessen:

Det är inte ovanligt att det vid en rättegång blir diskussion om vad som egentligen sagts vid ett förhör. Ett vanligt argument är att polispersonal missuppfattat information, vilket givetvis kan vara fallet. Genom att man kunnat gå tillbaka till originalutsagan skulle kvaliteten på beslut vid rättegångar kunna öka. Vittnen som ändrar eller undanhåller uppgifter i förhållande till förhörstillfället, skulle sannolikt lättare kunna ifrågasättas.

Ökad lagföring:

Ett mobilt IT-stöd i form av en handdator är alltid tillgänglig, vilket underlättar en inspelning. Många gånger kan det vara viktigt att spela in förhör med t.ex. målsäganden vid kvinnomisshandel, vid förhör med yngre personer eller vid förhör med person vid allvarlig typ av brottslighet vars utsaga man tror kommer få en stor betydelse i den kommande rättsprocessen. Under testperioden har redan handdatorernas inbyggda funktioner i några fall kommit till användning genom att personal av olika orsaker inte haft tillgång till andra inspelningsmöjligheter.

Vad är implementerat i prototypen:

- (Inget)
- Möjligheten finns att spela in digitalt ljud, t.ex. i samband med förhör

Kvar att göra för att uppnå målbilden:

- Anpassa video- och ljudinspelning i prototypen
- Utarbeta en struktur för hantering av inspelat material rörande ljud och bild
- Kunna skicka ljud/bild till t.ex. beslutsfattare, spaningspersonal eller en skrivcentral

3.10 Beslag

Uppskattade/beräknade effekter:

- Effektivare polisarbete för yttre tjänstgörande personal

- Underlättar den kommande utredningsprocessen
- Ökad lagföring

Förklaring och specificering av uppskattade/beräknade effekter:

Effektivare polisarbete för yttre tjänstgörande personal:

Genom ett mobilt IT-stöd kunde man undvika att uppgifter både behövde registreras på brottsplats och senare i avrapporteringsprocessen.

Det borde vara möjligt att genom ljud i kombination med bilder/videoinspelning i högre grad registrera delar av ett beslag. Detta skulle minska behovet av att förevisa beslagtagna föremål samt skulle dessutom spara resurser i samband med registrering av beslag.

Underlättar den kommande utredningsprocessen:

Möjligheten att registrera uppgifter i samband med att polismännen genomför tvångsåtgärder, vilket gör att polismannen kan få ett bra stöd rörande vad som är viktigt att registrera, t.ex. vilka som gör anspråk på skilda beslagspunkter. Om personal genom ljud i kombination med bilder/videoinspelning på ett enkelt sätt kunde dokumentera ett beslag skulle det ibland kunna underlätta den efterföljande utredningsprocessen.

Ökad lagföring:

De inledande åtgärderna kan många gånger ha en avgörande betydelse för den fortsatta rättsprocessen. Ett mobilt IT-stöd kan i påminna polismännen om faktorer som är viktiga att beakta på brottsplatsen, t.ex. att personal noterar exakt vad de hittat vissa föremål så att detta kan åskådliggöras på ett tydligt sätt vid en kommande rättegång.

Vad är implementerat i prototypen:

- (Inget)

Kvar att göra för att uppnå målbilden:

- Möjlighet att registrera beslag, föra över beslag till andra IT-system samt innan detta sker även komplettera beslag på stationär dator
- Anpassa registrering av godspunkter till de nationella gods kategorierna
- Anpassa program så att det blir enkelt att redovisa var man hittat olika saker
- Anpassa program till systemet SPRÅNG

3.11 Kontroll efterlysta

Uppskattade/beräknade effekter:

- Större möjlighet att få tag i efterlysta

Förklaring och specificering av uppskattade/beräknade effekter:

Större möjlighet att få tag i efterlysta:

Det är relativt vanligt att personer ljugar om sitt namn och genom att lämna andra uppgifter försöker styrka en falsk identitet. Det kan vara svårt för patrull på plats att kunna kontrollera uppgifter. Det finns redan färdigutvecklade program som används i andra länder för att skanna ansikten och söka mot register (görs med hjälp av handdator i bl.a. USA). Det finns även tekniska hjälpmedel som kan ta fingeravtryck och därefter finns möjlighet att söka i register. Även sådana program används redan av polisen i vissa länder.

Vad är implementerat i prototypen:

- (Inget)

Kvar att göra för att uppnå målbilden:

- Köpa färdigt program
- Möjliggöra fingeravtrycksläsning
- Kunna ta fingeravtryck i samband med brott

3.12 Stöd vid dödsfall

Uppskattade/beräknade effekter:

- Effektivare polisarbete för yttre tjänstgörande personal
- Kan ha betydelse för möjligheten att kunna lagföra någon

Förklaring och specificering av uppskattade/beräknade effekter:

Effektivare polisarbete för yttre tjänstgörande personal:

Väntetider är vanligt i samband med att personal blir involverade i dödsfall, bl.a. så får polispersonal stanna kvar tills politi-transport anländer. Det finns många gånger möjlighet att

göra klart all avrapportering på plats. I Stockholms län åkte polisen förra året på 1090 dödsfall. I genomsnitt befann sig patrull på plats i 1 tim och 45 min och avrapporteringen efteråt tog omkring 1 tim och 15 min. Med ett mobilt system hade den långa väntetiden på politi-transport och på läkare kunnat användas till att avrapportera. I dessa fall skulle avrapporteringstiden i det närmaste helt elimineras. Alltså skulle en resurstid motsvarande 82 000 minuter frigöras per år genom användandet av ett mobilt IT-stöd. En uppskattning för hela landet är 250 000 minuter per år.

Kan ha betydelse för möjligheten att kunna lagföra någon:

De inledande åtgärderna kan många gånger ha en avgörande betydelse för den fortsatta rättsprocessen. Ett mobilt IT-stöd kan i påminna polismännen om faktorer som är viktiga att beakta, t.ex. när det rör sig om arbetsplatsolyckor.

Vad är implementerat i prototypen:

- Möjlighet att registrera vissa uppgifter

Kvar att göra för att uppnå målbilden:

- Kunna registrera samtliga uppgifter som finns behov av att registrera vid dödsfall
- Kunna komplettera inregistrerade uppgifter på stationär dator
- Mer stödinformation inlagd i prototyp

3.13 Allmän information

Uppskattade/beräknade effekter:

- Ökad lagföring
- Personalens förmåga och vilja att vidta vissa åtgärder kan öka
- Förkorta ledtider genom att polismännen direkt har tillgång till information
- Minska belastningen på vissa befattningshavare genom att de slipper bli kontaktade och lägga ner arbetstid på återkommande rutinfrågor
- Få tillgång till olika typer av information som kan ha betydelse för personers liv och hälsa
- Höja rättssäkerheten vid olika typer av ingripanden
- Öka servicegraden vid olika typer av frågor

- Öka möjligheten att ge ett bra brottsofferstöd

Förklaring och specificering av uppskattade/beräknade effekter:

Ökad lagföring:

De inledande åtgärderna kan många gånger ha en avgörande betydelse för den fortsatta rättsprocessen. Genom ett mobilt IT-stöd kan polismännen få information om faktorer som är viktiga att beakta vid olika typer av brott. Polispersonalen skall kunna slå upp saker både innan, under och efter ett ingripande. Det möjliggör att bl.a. kvaliteten på de långt gående förstahandsåtgärderna kan öka.

Personalens förmåga och vilja att vidta vissa åtgärder kan öka:

När personal är på väg till ett visst typ av ärende finns möjlighet att förbereda och repetera vissa saker som är viktiga att tänka på. När det uppstår oklarheter och frågor kan informationsökning ske när det är aktuellt. Personalen kan då öka kunskapen. I dagsläget händer det ofta att personalen när de är i yttre tjänst tänker ”å det där måste vi kolla upp när vi kommer in”, men dessa föresatser rinner vanligen ut i sanden. Det är svårt att ha tid och komma ihåg dem när det finns tid och tillfälle att ta reda på dessa frågor.

Holgersson (2005) pekar på att arbetsprestationen varierar i hög grad mellan olika poliser. En viktig orsak till detta är att kunskapsnivån mellan olika poliser skiljer sig åt i hög grad. Personalen känner sig ofta osäkra på hur de skall agera eller vilka regler som gäller. Genom ett mobilt IT-stöd skulle personalens kunskap kunna bli större, vilket skulle kunna bidra till att vissa typer av ingripanden blev fler.

Förkorta ledtider genom att polismännen direkt har tillgång till information:

Det kan många gånger vara krångligt och ta lång tid att få tillgång till information när polispersonalen undrar över något. Genom ett mobilt IT-stöd skulle tillgängligheten på olika typer av information kunna öka och ledtiderna skulle därigenom kunna minska.

Minska belastningen på vissa befattningshavare genom att de slipper bli kontaktade och lägger ner arbetstid på återkommande rutinfrågor:

I dagsläget måste yttre personal ofta ringa andra befattningshavare för att få reda på viss information, bl.a. operatörer på LKC och stationsbefäl. Genom ett mobilt IT-stöd skulle belastningen kunna minska för befattningshavare som i dagsläget lägger ner relativt mycket arbetstid på återkommande rutinfrågor. Vid bland annat intervjuer med stationsbefäl har det framkommit att de ser en stor vinst i att minimera frågor av rutinkaraktär.

Få tillgång till olika typer av information som kan ha betydelse för personers liv och hälsa:

När det gäller saker polispersonalen förväntas kunna, t.ex. hjärt- och lungräddning finns genom ett mobilt IT-stöd möjlighet att göra en dubbelcheck, vilket kan kännas tryggt. Hur betar man sig när ett barn som är ett år inte kan andas när konstgjord andning inte kan utföras som på en vuxen person? Vad är viktigt att tänka på när någon sitter fastklämd?

Information om sjukdomar, förgiftningstillstånd, allergireaktioner, psykiska sjukdomstillstånd med tillhörande råd om lämpligt agerande kan avgöra utgången av ett ärende. Information om vilka åtgärder som polismännen bör vidta vid gasläckor och andra utsläpp kan rädda liv. Ett mobilt IT-stöd kan utgöra ett bra stöd i dessa sammanhang.

Höja rättssäkerheten vid olika typer av ingripanden:

Risken för felaktiga ingripanden minskar genom att regler och olika lagrum med kommentarer finns tillgängliga. Vad går t.ex. gränsen för ett ringa narkotikabrott och ett narkotikabrott av normalgraden?

Öka servicegraden vid olika typer av frågor:

Det finns en mängd information ”mellan himmel och jord”, som efterfrågas av personer som tar kontakt med polispersonal. I ett mobilt IT-stöd kan en mängd information lagras, och personalen skulle ha möjlighet att svara på många frågor, utan att det skulle kräva någon större arbetsinsats. Det borde vara enkelt att söka efter information med hjälp av mobilt IT-stöd. Information som ständigt kan hållas aktuell.

Öka möjligheten att ge ett bra brottsofferstöd:

Det finns många möjligheter att ge information till ett brottsoffer som tar kontakt med polismännen. Det kan finnas skäl att ge information om bl.a. möjligheten till medling, rätten till målsägandebiträde, brottsoffermyndigheten, besöksförbud, skyddade identitetsuppgifter och adress samt annan information av intresse, t.ex. telefonnummer och öppettider. Det är svårt att ha all denna information i huvudet. Ett IT-stöd skulle kunna underlätta polismännens arbete och möjliggöra ett bättre stöd till målsäganden.

Vad är implementerat i prototypen:

- Viss information är inlagd

Kvar att göra för att uppnå målbilden:

- Lägga in ytterligare information

3.14 Specialanpassat stöd för tekniker

Uppskattade/beräknade effekter:

- (Ej utredda)

Förklaring och specificering av uppskattade/beräknade effekter:

- Det har under arbetet med prototypen framkommit att teknikernas arbete skulle kunna underlättas med ett mobilt IT-stöd, bl.a. för registrering av uppgifter på brottsplats

Vad är implementerat i prototypen:

- (Inget)

Kvar att göra för att uppnå målbilden:

- Att göra en analys rörande vad tekniker behöver för stöd
- Anpassa program till teknikers önskemål

3.15 Specialanpassat stöd för spaningsarbete

Uppskattade/beräknade effekter:

- Minskad risk att känsliga spaningsuppgifter kommer i orätta händer
- Information som ska delges spaningspersonal kan förberedas i förväg och senare dockas över av den enskilda spanaren när som helst på dygnet (underlättar arbetet för spaningsledaren).
- Minskad risk för fel i spaningsuppgifter delges den enskilda spanaren
- All spaningsinformation samlad på ett ställe vilket underlättar åtkomsten för behöriga
- Möjlighet att skicka/ta emot information mellan spanare ute på fältet kan innebära en tidsvinst och att man lättare kan hålla sin position för iakttagelser

Förklaring och specificering av uppskattade/beräknade effekter:

Minskad risken att känsliga spaningsuppgifter kommer i orätta händer:

Att ha olika typer av information skyddade i en handdator där det krävs ett lösenord för att komma åt dem minskar risken att obehörig kan ta del av informationen. I nuläget förvaras

vanligen informationen i ett lösbladssystem eller i ett block/skrivbok som är lättillgängligt för obehöriga.

Informationen förvaras i vissa fall i fordon. I samband med inbrottsstöld har personer kommit över handlingar/akt/skrivblock med spaningsuppgifter. Polispersonal har vid husrannsakingar, hemma hos kriminella, påträffat spaningsdokument som på ett eller annat sätt kommit fram till den person som uppgifterna avser.

Inne på arbetsrummen kan det ibland ligga handlingar med känslig information tämligen öppet, trots en medvetenhet om att man skall skydda informationen. Det finns risk att någon obehörig vid något tillfälle kan läsa handlingarna. Genom att informationen förvaras i en handdator minskar risken för att information kan läsas av obehöriga.

Information som ska delges den spaningspersonal kan förberedas i förväg och senare dockas över av den enskilda spanaren när som helst på dygnet (underlättar arbetet för spaningsledaren):

Spaningsledaren (motsvarande) kan i förväg lägga in information i datorn, som han vill att spaningsgrupperna ska ta del av. Pågående spaningsgrupp börjar sitt pass med att docka över den information som finns i spaningsledarens dator till sin egen handdator. Detta innebär att spaningsledaren inte behöver vara fysiskt närvarande, vid varje tillfälle, för att informationen ska nå spaningspersonalen. Spaningsledaren kan således utnyttja sin arbetstid mer effektivt och den enskilda spanaren behöver mindre tid att få del av informationen än i nuläget.

Minskad risk för fel i spaningsuppgifter delges den enskilda spanaren:

Bygger man upp en datoriserad rutin kring informationsflöde ut till spaningsgrupperna så minskar risken för felaktigheter i informationen. I nuläget använder man sig av lite olika sätt/metoder då man delger information (bl.a. utsättningar där personalen själv får skriva ned det som kan vara av värde, via GroupWise, handlingar/pappe och via telefon). Färre fel i informationen leder till färre missförstånd och ett effektivare samt kvalitetsmässigt bättre polisarbete. Hur ofta det förekommer fel har varit svårt att få preciserat, men att det allt för vanligt har framförts.

Spaningsinformation samlad på ett ställe vilket underlättar åtkomsten för behöriga:

Att ha tillgång till spaningsinformation i en handdator innebär att spanaren när som helst kan uppdatera sig i ett ärende. Att ha den möjligheten innebär bl. a. att det blir lättare att prioritera spaningsinsatserna och det finns en möjlighet att man kommer fortare fram till målet med spaningen. Risken att man dubbelarbetar i ärendet minskar och resurstiden utnyttjas bättre.

Spaningsverksamheten pågår dygnets alla timmar i olika former. Förutom ren spaning så utför personalen: husrannsakingar, söker efter efterlysta personer, hjälper till i brottsutredningar med dörrknackning etc. Utredare kanske vill ha hjälp med en reell husrannsakan i ett ärende som rör grovt rån. Tekniker är involverade i brottsplatsundersökningen. Utredningsmannen har en dialog med teknikerna som berättar om sina fynd och dess karaktär. Detta ska givetvis styra inriktningen på en husrannsakan som spaningspersonalen sedan hjälper till med.

Informationen om vad spaningspersonalen ska leta efter och eventuella foton kunde läggas in av utredningsmannen i datorn och skickas över till spaningsroteln där den personal som ska vara med på förretningen för över informationen till sin handdator. Med denna rutin så minskar risken att spaningspersonalen missar något av värde när de letar efter bevis. Spaningspersonal har framför att det inte är helt ovanligt att polispersonal inte känner till viktiga detaljer i en utredning och de av den anledningen inte tar saker i beslag som i vissa fall skulle ha varit direkt avgörande för den fortsatta brottsutredningen.

Det skulle också finnas möjlighet att lägga in den senaste informationen/bilder i handdator rörande hur narkotikahandlare förvarar, emballerar och utseendeförändrar sin narkotika. För vissa droger så är det en ständig förändring gällande utseende/emballering m.m. Allt för att polisen inte ska hitta eller förstå att det är narkotika. Om polispersonalen är uppdaterat på dessa saker så kommer de förmodligen ta mer narkotika i beslag och vid färre tillfällen bli "lurad" av den misstänkte.

Olika metodstöd kunde också vara tillgängliga i handdatorn så att spaningspersonalen fick hjälp ute på fältet. Det skulle troligen leda till färre misstag och att slutresultatet blev kvalitetsmässigt bättre. Det är svårt att exakt uppskatta vinsterna. Spaningspersonal har dock framfört detta förhållande.

Möjlighet att skicka/ta emot information mellan spanare ute på fältet, vilket kan innebära en tidsvinst och att man lättare kan hålla sin position:

I vissa fall behöver man snabbt och utan dröjsmål delge olika information mellan spanare. Om man hade möjligheten att skicka/ta emot information mellan handdatorer så skulle det vara tidsbesparande. Det är inte alla gånger informationen går att lämna via mobiltelefoner p.g.a. vissa tekniska begränsningar. Att behöva lämna sin position för att möta upp en kollega kan innebära en tidsförlust och dessutom att man missar för ärendet viktiga iakttagelser.

Vad är implementerat i prototypen:

- (Inget)

Kvar att göra för att uppnå målbilden:

- Att göra en analys rörande vad spaningspersonal behöver för stöd
- Anpassa program till spaningspersonals önskemål

3.16 Förändrad lagföringsprocess

Uppskattade/beräknade effekter:

- Minskad resursåtgång för att handlägga ärenden inom polisen samt att rättsprocessen förenklas och förkortas

Förklaring och specificering av uppskattade/beräknade effekter:

Minskad resursåtgång för att handlägga ärenden inom polisen samt att rättsprocessen förenklas och förkortas:

Yttre personal bör med hänsyn till aktuell arbetsbelastning, tidpunkt på dygnet och den misstänktes inställning kunna välja mellan olika sätt att handlägga ett ärende:

- 1) Utfärda ordningsbot eller boka förhandling direkt på brottsplats med hjälp av mobilt IT-stöd, där misstänkt delges datum och tid för huvudförhandling samt informeras om att förhandling kan komma att hållas i misstänkts utevaro.
- 2) Kunna utfärda strafföreläggande för vissa brott (om det inte går att utfärda ordningsbot), där mobilt IT-stöd används för att säkerställa att alla uppgifter kommer med samt för att räkna ut belopp och skriva ut strafförelägget.
- 3) Under dagtid kunna ringa upp tingsrätt för omedelbar huvudförhandling där mobilt IT-stöd möjliggör att det kan ske i form av en videokonferens (Kan bara komma ifråga vida mycket okomplicerade mål)

Vid grövre brott borde personal med hjälp av mobilt IT-stöd kunna delge att förenklad delgivning kan komma ifråga både för polis, åklagare och tingsrätt. För närvarande framför personal i Stockholms city (där försök med förenklad delgivning för polis, åklagare och tingsrätt äger rum) att det är struligt med delgivningskvitton, vilket medför att man inte delger att förenklad delgivning kan komma ifråga i den utsträckning som vore önskvärt.

Det finns möjligheter att ovanstående förändringar skulle kunna rationalisera lagföringsprocessen på ett avgörande sätt.

Vad är implementerat i prototypen:

- (Inget)

Kvar att göra för att uppnå målbilden:

- Se till att det på prov går att delta i försöksverksamhet rörande lag (1999:613) om försöksverksamhet med videokonferens i rättegång
- Utveckla program för att kunna genomföra test
- Kunna ha tillgång till bokningslista rörande förhandling vid viss tingsrätt och att det finns möjlighet att boka upp mål direkt på plats så att misstänkt kan delges datum och tid för huvudförhandling samt att förhandling kan komma att hållas i dennes utevaro.

- Istället för mottagningsbevis kunna ta hjälp av mobilt IT-stöd för att det skall räknas som en delgivning och att åklagare och tingsrätt därigenom kan använda sig av förenklad delgivning (även behov av att permanenta provet med snabbspåret som nu genomförs i Stockholms tingsrätt).
- Möjliggöra att polispersonal kan utföra strafföreläggande

3.17 Stöd vid ärende med försvunnen person

Uppskattade/beräknade effekter:

- Förbättrar möjligheten att rädda liv och minska lidandet
- Effektiviserar polisarbetet för yttre tjänstgörande personal

Förklaring och specificering av uppskattade/beräknade effekter:

Förbättrar möjligheten att rädda liv och minska lidandet:

Patrull kan få stöd under informationsinhämtning med hjälp av mobilt IT-stöd. Uppgifter i inledningskedet ha en avgörande betydelse för om insatsen blir lyckad eller ej.

I ett mobilt IT-stöd kan telefonnummer etc. till externa kontakter som kan hjälpa till med eftersök finnas lagrade, vilket kan underlätta arbetet för ansvarig på platsen.

Ansvarig kan snabbt få tillgång till uppgifterna genom att de på ett tidigt stadium finns lagrade digitalt.

Ansvarig kan få det lättare att koordinera arbetet genom att sökområden lättare kan förklaras och bilder på försvunnen lättare kan visas med hjälp av ett mobilt IT-stöd.

Ett mobilt IT-stöd med inbyggd GPS kan underlätta arbetet för patrullerna.

Effektiviserar polisarbetet för yttre tjänstgörande personal:

Minimerar avrapporteringstid för patrull, eftersom inregistrerade uppgifter inte behöver skrivas in igen.

Vad är implementerat i prototypen:

- Möjlighet att registrera in vissa uppgifter

Kvar att göra för att uppnå målbilden:

- Kunna komplettera inregistrerade uppgifter på stationär dator
- Bättre stöd för att samla in uppgifter som kan ligga till grund för MSO
- Kunna skriva ut och skicka information rörande sökområden, bl.a. kartor
- Telefonnummer till exempelvis externa kontakter som kan hjälpa till med eftersök

3.18 Stöd vid brand

Uppskattade/beräknade effekter:

- Kan ha betydelse för liv och hälsa
- Ökad lagföring

Förklaring och specificering av uppskattade/beräknade effekter:

Kan ha betydelse för liv och hälsa:

Vissa ur säkerhetssynpunkt viktiga åtgärder eller beteenden kan underlättas genom att polismannen får ett situationsanpassat stöd med ett mobilt IT-stöd.

Ökad lagföring:

Viktiga åtgärder att vidta ur ett brottsutredande perspektiv kan polismannen få påminnelse om genom ett mobilt IT-stöd.

Vad är implementerat i prototypen:

- Möjlighet att registrera in uppgifter för anmälan

Kvar att göra för att uppnå målbilden:

- Bygga ut prototypen så att polismännen kan få ett bättre stöd vid bränder

3.19 GPS med kartor för att underlätta att styra upp särskild händelse

Uppskattade/beräknade effekter:

- Kan rädda liv, minimera personskador och leda till en ökad lagföring

Förklaring och specificering av uppskattade/beräknade effekter:

Kan rädda liv och minimera personskador och leda till en ökad lagföring:

Det kan vara svårt att styra upp en händelse så att alla inblandade parter får klart för sig vilka arbetsuppgifter de ansvarar för och hur de skall genomföras. Det är viktigt att yttre befäl får ett verktyg som gör det lättare att styra upp en händelse. Genom ett mobilt IT-stöd skulle det kunna bli enklare för yttre befäl att förklara hur han/hon vill att insatsen skall genomföras genom att denna kan peka och rita på kartor och skisser, som visualiseras för dem som skall delta i insatsen, även om de befinner sig på en annan plats än det yttre befälet.

Vad är implementerat i prototypen:

- (Inget)

Kvar att göra för att uppnå målbilden:

- Möjlighet att se var övriga polisbilar är
- Köpa in färdiga program som kan beräkna inom vilket område gärningsman borde befinna sig om denne flytt från platsen i bil
- Möjliggöra att befäl kan föra över information till enheter, t.ex. direktiv om spärrplatser på kartor, uppsamlingsplats för skadade etc
- Få tillgång till planritningar för större byggnader för att underlätta genomsök

3.20 Kommunikation mellan enheter och individer

Uppskattade/beräknade effekter:

- Lägre kostnader
- Större engagemang och högre chans till lagföring

Förklaring och specificering av uppskattade/beräknade effekter:

Lägre kostnader:

Genom att patruller i högre grad själva kunde ta reda på uppgifter skulle samtalskostnader kunna minska. Behovet av mobiltelefoner kan bli lägre i och med att tanken är att varje polis skall ha varsitt mobilt IT-stöd.

Större engagemang och högre chans till lagföring:

Information finns ibland på fel ställe och om den är på rätt ställe är det inte ovanligt att informationen kommer för sent till den som skulle behöva informationen.

Underrättelseuppslag är ofta en färskvara. Om t.ex. patrull ser att ett känt gäng åker iväg i ett fordon kan det vara intressant för andra patruller att veta detta. Det skulle gå att använda ett mobilt IT-stöd som huvudsakligt kommunikationshjälpmedel mellan enheter och individer så länge det inte rör sig om extrema situationer när det allmänna nätet inte räcker till. I dagsläget skrivs ett papper om patrullen anser att det finns behov av att upprätta en minnesanteckning. Ett papper som så småningom sätts in i en pärm. Det är inte ovanligt att dessa papper förvaras på ett ställe (lokalt) där de som är i behov av viss information inte får tillgång till denna.

Ett mobilt IT-stöd skulle både kunna höja engagemanget och bidra till en ökad lagföring genom att kommunikationen mellan enheter och individer underlättades. Det skulle kunna göra det enkelt att både få kontakt med andra poliser och sprida information på ett effektivt sätt.

Vad är implementerat i prototypen:

- (Inget)

Kvar att göra för att uppnå målbilden:

- Möjliggöra kommunikation
- Anpassa program så det blir enkelt att kommunicera mellan enheter och individer

3.21 Att kunna sända och ta emot bilder

Uppskattade/beräknade effekter:

- Öka sannolikheten att få tag i efterlysta
- Öka sannolikheten att få tag i försvunna personer
- Vissa ingripanden går snabbare att klara av och frihetsberövanden kan undvikas genom att personer enklare kan identifieras

- Ökad rättssäkerhet och ökad chans för lagföring

Förklaring och specificering av uppskattade/beräknade effekter:

Öka sannolikheten att få tag i efterlysta:

Om det vore enkelt att distribuera bilder ut till mobilt IT-stöd skulle sannolikheten att få tag i efterlysta öka.

Öka sannolikheten att få tag i försvunna personer:

Om första patrull på plats kunde ta kort på fotografier som tillhandahålls när t.ex. ett barn försvunnit och sprida dessa bilder med hjälp av mobilt IT-stöd till inblandade patruller skulle det öka sannolikheten att upptäcka personer som anmälts försvunna. Man kan även tänka sig att bilder sprids till externa intressenter.

Vissa ingripanden går snabbare att klara av och frihetsberövanden kan undvikas genom att personer enklare kan identifieras:

Om ett mobilt IT-stöd gjorde det möjligt att få tillgång till fotografier skulle det gå enklare att identifiera personer misstänkta för brott, vilket skulle kunna minska behovet av frihetsberövanden. Det är bra både ur en effektivitetssynpunkt och för den som slipper bli frihetsberövad.

Ökad rättssäkerhet och ökad chans till lagföring:

Om det vore enklare att identifiera personer genom att polismännen kunde få tillgång till fotografier med hjälp av mobilt IT-stöd kunde man minimera risken att någon falskeligen tillvitade någon annan för brott. Det skulle underlätta möjligheten att få personer lagförda för brott.

Vad är implementerat i prototypen:

- (Inget)

Kvar att göra för att uppnå målbilden:

- Kunna distribuera tagna kort till andra patruller (går visserligen att göra med de grundfunktioner som finns i handdatoren)
- Kunna ta emot kort som andra patruller skickat (går visserligen att göra med de grundfunktioner som finns i handdatoren)

- Kunna få tillgång till pass och daktningsregistret (pågående digitalisering av pass och daktningsregistret underlättar införandet av denna funktion)

3.22 Kunna dra nytta av externa intressenter

Uppskattade/beräknade effekter:

- Kan öka sannolikheten att få tag i efterspanade, efterlysta och försvunna personer
- Kan bidra till att effektivisera vissa rutiner
- Brottsprevention
- Ökad lagföring

Förklaring och specificering av uppskattade/beräknade effekter:

Öka sannolikheten att få tag i efterspanade, efterlysta och försvunna personer:

Det är tänkbart att skicka ut bilder på personer till vissa externa intressenter. Om det är en person som har försvunnit i Stockholms city kan det t.ex. vara aktuellt att skicka ut bild till SL kontrollanter. De har redan handdatorer i skarp drift, vilket skulle göra det relativt enkelt att kunna distribuera bilder till dem.

Bidra till att effektivisera vissa rutiner för yttre tjänstgörande personal:

I samband med snatterier och butiksstölder, och även vissa former av inbrott kunde externa intressenter fylla i uppgifter innan patrull kom fram till platsen, som sedan borde kunna laddas över till polismannens mobila IT-system.

Brottsprevention:

Det skulle kunna finnas möjlighet att utveckla rutinen med varningsfax (SMS/E-mail) som finns inom vissa områden för att varna externa intressenter för viss typ av brottslighet, t.ex. att några åker runt och försöker lura kassörskor under förespegling att de vill växla pengar. Med ett mobilt IT-system skulle det vara enkelt att bygga upp mail-listor som skulle göra det möjligt att snabbt sprida information till en riktad grupp människor.

Ökad lagföring:

Det är möjligt att skicka ut SMS till abonnenter som finns inom ett visst område vid nyligen förövat grovt brott, men även ute på landsbygden i samband med inbrott där man därigenom kunde få externa personer att hålla ögonen öppna. Vid ett rån på en mindre ort där gärningsmän flydde i bil kunde gärningsmännen gripas genom att medborgare bildade en telefonkedja. De ringde till personer de kände längs befarad flyktväg och kunde därigenom ha

koll på vart flyktbil åkte. Denna fungerande telefonkedja uppstod spontant och det skulle gå att bygga upp denna typ av samverkan och ha telefonnummer i mobilt IT-stöd kopplat till olika platser och objekt.

Vad är implementerat i prototypen:

- (Inget)

Kvar att göra för att uppnå målbilden:

- Definiera lämpliga externa intressenter och på vilket sätt de kan bidra
- Utforma program så att man kan uppnå ändamålet
- Informationstöd för att kunna ge ett bättre brottsofferstöd (Telefonnummer, öppettider, besöka/ringa brottsoffer och kontakt med presumtiva brottsoffer)

3.23 Informationsstöd för att kunna ge brottsoffer bättre hjälp

Uppskattade/beräknade effekter:

- Bättre brottsofferstöd

Förklaring och specificering av uppskattade/beräknade effekter:

Bättre brottsofferstöd:

Genom att ett mobilt IT-stöd kan innehålla aktuell information om telefonnummer till t.ex. kvinnojourer, öppettider och andra uppgifter kan det komma ett brottsoffer till nytta.

Bättre underlag för riskbedömningar rörande relationsvåld; stalkning enligt SAM:SV-modellen samt partnervåld enligt SARA:PV-modellen.

Det finns möjlighet att besöka vissa brottsoffer som blivit utsatta för brott. Kombinationen plats och tid kan göra att patrull får reda på att det bor ett brottsoffer i närheten som vid aktuell tid kan tänkas behöva stöd. En kort information kopplat till respektive brottsoffer där patrull kan skriva kommentarer och information kan på så sätt uppdateras. Om brottsoffer nyligen fått besök kan program hålla reda på detta och onödigt många besök kan undvikas

Presumtiva brottsoffer kan informeras av polis. Under deltagande observation genomfördes två nattliga inbrott där gärningsmännen stal cigaretter. I samma område fanns affärer som tidigare varit drabbade av liknande inbrott. Telefonnummer och kontaktpersoner kan i detta fall finnas inlagda i mobilt IT-stöd så att patrull på ett enkelt sätt kan ta kontakt med dessa butiker för att informera om att större mängder cigaretter bör låsas in i kassaskåp under natten.

Vad är implementerat i prototypen:

- Visst information inlagd i prototyp avseende brottsofferstöd vid anmälningsupptagning och långt gående förstahandsåtgärder

Kvar att göra för att uppnå målbilden:

- Analys av vilket brottsofferstöd som behövs
- Konstruera program som stödjer brottsoffrets behov

3.24 GPS med kartor kopplat till problem och brott

Uppskattade/beräknade effekter:

- Personal får ökad kunskap och motivation att agera
- Ett bra verktyg för att i praktiken kunna genomföra ett underrättelselett polisarbete
- Ökad resursåtgång för att lägga in information

Förklaring och specificering av uppskattade/beräknade effekter:

Personal får ökad kunskap och motivation att agera:

En bristande kunskap och motivation att genomföra vissa ingripanden ligger bakom den stora variation i arbetsprestation bland polispersonalen (Holgersson, 2005). Genom ett mobilt IT-stöd finns möjlighet att presentera information på ett sådant sätt att både personalens kunskap och motivation att vidta vissa åtgärder ökar.

Ett bra verktyg för att i praktiken kunna genomföra ett underrättelselett polisarbete:

Ett mobilt IT-stöd kan på situationsanpassat sätt presentera lämpliga åtgärder att vidta på en viss plats vid en viss tidpunkt genom att en GPS kan hålla reda på vart patrull befinner sig. Information om brottspådrag knutet till tid och plats gör att det är lätt för personal att få uppslag på åtgärder som är lämpliga att vidta. I dagsläget, med relativt stora ansvarsområden är det svårt för patrullerna att veta vad som bör göras i en viss situation. Patrullen kanske passerar en fritidsgård som strax skall stänga, där det varit problem flera veckor i rad, men patrull har svårt att komma ihåg all information som har förmedlats i organisationen.

Ökad resursåtgång för att lägga in information:

Tidsåtgången för att lägga in och uppdatera information skattas att vara mer omfattande i förhållande till den resurstid som avsätts i dagsläget för liknande informations-

sammanställningar. Den ökade tidsåtgången bedöms dock vara värd att lägga ner, med tanke på det förväntade resultatet.

Vad är implementerat i prototypen:

- (Inget)

Kvar att göra för att uppnå målbilden:

- Bygga upp en struktur för KUT-info kopplat till karta
- Programmering så att det går att använda denna tjänst

3.25 Kut-information

Uppskattade/beräknade effekter:

- Ökad lagföring
- Ingripande som inte skulle bli gjorda blir gjorda tack vare att arbetet i högre grad kan bli underrättelselett

Förklaring och specificering av uppskattade/beräknade effekter:

Ökad lagföring:

Genom att personal på platsen med hjälp av ett mobilt IT-stöd på ett enkelt sätt bl.a. kan få information om lämpliga adresser att göra husrannsakan på och individer som bör eftersökas underlättar det lagföringsprocessen.

Ingripande som inte skulle bli gjorda blir gjorda tack vare att arbetet i högre grad kan bli underrättelselett:

Chansen att gripa någon ökar om patruller kan få för situationen användbar information. Patrull får i dagsläget en mängd information, när det väl är aktuellt att känna till informationen är risken stor att polismannen glömt informationen.

Vad är implementerat i prototypen:

- (Inget)

Kvar att göra för att uppnå målbilden:

- Lägga in mer information som patrull kan ha nytta av i realtid, t.ex. att fler fordon läggs in i ASP, d.v.s. information om att visst fordon brukas av en person som blivit dömd för rattfylleri och registrera fordon som förekommit i samband med inbrott. Det skulle gå att använda gruppering i ASP som Rattfylleri, inbrott, narkotika etc.
- Lägga in tidigare modus kopplat till plats/objekt
- Skapa program som möjliggör inläggning samt som kan presentera information när patrull är på väg till viss plats/objekt

3.26 Kunna titta på och komplettera HR (Händelse Rapporter)

Uppskattade/beräknade effekter:

- Tid frigörs för yttre personal
- Tid frigörs för operatörer på LKC
- Mer adekvat resursutnyttjande
- Kvaliteten på informationen kan öka
- Ökad rättsäkerhet
- Patruller mer insatta i ärende när de kommer fram till platsen
- Patrull snabbare på brottsplats
- Ökad lagföring
- Ökad säkerhet för patrull

Förklaring och specificering av uppskattade/beräknade effekter:

Tid frigörs för yttre personal:

När patrull själv kan läsa och komplettera information i HR från mobilt IT-stöd minskar patrulls väntetid att komma fram till operatör på LKC. Väntetider på någon eller några minuter per gång gör att det totalt sett går åt mycket tid för yttre tjänstgörande personal som rör sig om ren väntetid. Förutom att det är ineffektivt så påverkar det också personalens motivation. Vi uppskattar att patrull i genomsnitt skulle kunna minska väntetid med mellan fem och femton minuter per arbetspass om de själva kunde läsa och komplettera information i HR. Det gör att man därigenom skulle kunna frigöra en resurstid på mellan 547 500 och 1 642 000 minuter per år.

Om patrull kan lägga in information från mobilt IT-stöd kan det tänkas att denna dokumentation kan ersätta annan typ av dokumentationsarbete, t.ex. vid en LOB, PL 13 § och

PL 19 § finns oftast i stort sett alla uppgifter med på ett HR. Det behövs bara kompletteras med vissa uppgifter, t.ex. berusningsgrad och anledning till omhändertagandet. Detta skulle avsevärt kunna minska resursåtgång för dokumentationsarbetet. Vi uppskattar att detta arbetssätt i genomsnitt skulle kunna minska patrullernas dokumentationsarbete med mellan tio och tjugo minuter per arbetspass. Det betyder att det skulle frigöra en resurstid på mellan 1 095 000 och 2 190 000 minuter per år.

Tid frigörs för operatörer på LKC:

Vid intervjuer med personal på olika LKC har det framgått att om yttre personal genom ett mobilt IT-stöd både hade möjlighet att göra dataslagningar och läsa/komplettera HR kunde resurstid på upp mot femtio procent frigöras på LKC. Detta skulle ha en stor inverkan på kvaliteten på arbetet vid LKC under perioder med en hög belastning. Uppskattningsvis så skulle en resurstid på mellan tjugo och trettio procent av arbetstiden för operatörerna på LKC kunna frigöras om patrullerna själva skulle kunna läsa och komplettera HR, vilket motsvarar någonstans mellan 1 828 000 och 2 742 000 minuter per år.

Mer adekvat resursutnyttjande:

Genom att patruller hade möjlighet att se nuvarande belastning och om andra patruller var involverade i arbetsuppgifter kunde arbetet i samband med uppdrag i högre grad situationsanpassas. Det är lättare för patrullen och känna att de kan lägga ner mycket tid på en brottsplats om de vet att det inte ligger så mycket arbetsuppgifter och väntar. I dagsläget när patrull inte kan se aktuell belastning uppstår gärna en dold stress att göra klart arbetsuppgifter snabbt på tidpunkter när det i normalfallet råder en hög belastning. Och omvänt - patrull kan få indikationer att det ligger många arbetsuppgifter och väntar vid tidpunkter när det normalt är lite att göra, vilket skapar goda förutsättningar att anpassa arbetssätt på ett för situationen lämpligt sätt. Det är patrullen som har bäst förutsättningar att veta om en arbetsuppgift kan utföras snabbare, med ungefär samma resultat.

Patrull kan också välja en framkörningsväg till visst jobb som möjliggör utförandet av en annan arbetsuppgift längs vägen. I dagsläget kan patrull passera någon som ringt polisen, utan att de har en aning om detta.

Ett mobilt IT-stöd skulle kunna möjliggöra ovanstående.

Kvaliteten på informationen kan öka:

Genom att information kan registreras direkt av patrull med hjälp av ett mobilt IT-stöd kan kvaliteten på information öka.

Ökad rättssäkerhet:

Genom att dokumentationstid blir kortare kan det bidra till att personal i högre grad dokumenterar ingripanden. I dagsläget är det inte ovanligt att det genomförs ingripanden som inte dokumenteras på grund av att patrullen tycker det tar för lång tid att dokumentera dem.

Holgersson (2005) har pekat på att vissa ingripanden dokumenteras i mindre än tio procent av fallen (PL 13 § avvisande/avlägsnande).

Patruller mer insatta i ärende när de kommer på platsen:

Det vore önskvärt om patrull som tagit sig an ett ärende (se nedan) kunde koppla upp sig på medhörning när de åkte fram till adressen. Patrullen behöver därmed inte vara mer eller mindre offside när de kommer till en adress. Patrullernas mentala förberedelser och möjligheterna till ett kvalitativt arbete på brottsplats skulle därmed öka.

Patrull snabbare på brottsplats:

När operatör på LKC tar emot samtal från medborgare pågår vanligen informationsinhämtningen en stund innan patrull beordras till platsen. Det normala är att operatör först tar emot information och lägger in denna i IT-system, därefter larmas jobbet ut. Anledningen till detta är att det kan bli rörigt om operatör skall larma ut uppgifter och leda patruller till adress samtidigt som information skall läggas in i system. För att erhålla en god struktur och kunna hålla reda på patrullerna registreras därför vanligen information först i IT-system. Detta behov blir större ju större LKC är. Polispersonal åker inte mot adress förrän operatör larmat ut jobbet. Här finns det med ett mobilt IT-stöd stora möjligheter att minska ledtiderna. Genom att operatör i samband med att denna skrivit in adress, och bedömer att det rör sig om ett seriöst ärende, kan klicka på en knapp och därigenom skicka ett meddelande om att det kan finnas anledning att åka mot viss adress skulle ledtiderna hög grad minska.

Ökad lagföring:

Genom att patrull skulle kunna ställa kompletterande frågor till operatör i samband med medhörningen (se ovan) kunde precisionen i frågorna öka. Det är vanligt att yttre tjänstgörande personal har en helt annan lokalkännedom än operatörerna. Det kan vara svårt för yttre personal att förstå en platsangivelse som inhämtats av någon utan lokalkännedom. Genom detta förfaringsätt kunde bl.a. chanserna att gripa gärningsmän öka, vilket skulle få en positiv inverkan på lagföringen.

Ökad säkerhet för patrull:

Om patrull får en möjlighet att skriva in uppgifter om var de har för avsikt att göra samt att läsa HR finns en möjlighet att öka säkerheten. I dagsläget är det inte ovanligt att egna HR initieras utan att länskommunikationscentralen blivit informerad om detta på grund av att svarstiderna upplevs som för långa.

Vad är implementerat i prototypen:

- (Inget)

Kvar att göra för att uppnå målbilden:

- Möjlighet att se information på HR
- Möjlighet att kunna komplettera HR
- Möjlighet för operatör att i ett tidigt skede av informationsinhämtningen sända ut att det är ett akut ärende på en viss adress och att en polisbil som inte är uppbokad på en arbetsuppgift kan börja åka åt detta håll
- Möjlighet att via medhörning ta del av dialog mellan operatör och anmälare när patrull är på väg till arbetsuppgift
- Möjliggöra att patrull på ett enkelt sätt skall kunna se aktuell belastning och i vilken grad patruller är involverade i arbetsuppgifter.
- Möjlighet för patrull att upprätta egen-initierade HR

3.27 GPS med kartor för att hitta till plats samt kort information om händelse**Uppskattade/beräknade effekter:**

- Polispatruller kan komma snabbare till plats

Förklaring och specificering av uppskattade/beräknade effekter:Polispatruller kan komma snabbare till plats:

GPS finns redan i vissa fordon, vilket har visat sig vara mycket användbart. Vid test har det framkommit att det vore önskvärt att slippa knappa in adresser, utan att kunna få dem via SMS direkt. Att ha speciellt programmerade kartstöd skulle vara fördelaktigt eftersom uttryckningsfordon kan ta vägar som i normalfallet inte är tillåtna att åka med bil. I Umeå har yttre befäl haft möjlighet att få SMS från SOS Alarm till fordonsmonterad handdator där koordinaterna och en kort beskrivning av ärendet framkommit. Vid föreläsningar har detta system fungerat bra. Vid deltagande observation har dock de arbetsuppgifter som kommer från SOS Alarm varit så få i förhållande till andra arbetsuppgifter att det många gånger inte motiverat att använda handdatorerna.

Vad är implementerat i prototypen:

- (Inget)

Kvar att göra för att uppnå målbilden:

- Möjlighet för LKC att skicka SMS med koordinater och en kort text om händelsen (se även tillgång till HR)
- Kartprogram som kan ta emot SMS och att patrull när de tagit emot SMS kan få navigationshjälp

3.28 Direktförverkande

Uppskattade/beräknade effekter:

- Ökad rättssäkerhet
- Effektivisering av arbetet för yttre tjänstgörande personal
- Personal får större motivation att utföra vissa arbetsuppgifter

Förklaring och specificering av uppskattade/beräknade effekter:

Ökad rättssäkerhet:

Direktförverkande genomförs utan att de dokumenteras på grund av att rutinerna upplevs som omständliga. Människor blir utsatta för tvångsåtgärder utan att dessa redovisas någonstans. Om dessa rutiner blir enklare kommer personal bli mer motiverade att dokumentera de tvångsåtgärder som genomförs.

Effektivisering av arbetet för yttre tjänstgörande personal:

Genom att kunna komplettera HR och att det räknas som ett direktförverkande kan delar av dokumentationen, som inte behöver vara sökbar, spelas in med ljudfiler. Tidsåtgången för dokumentationsarbete för yttre personal skulle då minska (se beräkningar rörande HR)

Personal får större motivation att utföra vissa arbetsuppgifter:

Genom kortare och enklare rutiner kan personal få motivation att genomföra åtgärder de annars inte skulle genomföra. Holgersson (2005) har funnit att det är vanligt att åtgärder inte genomförs på grund av att personal tycker att dokumentationsarbetet tar för lång tid.

Vad är implementerat i prototypen:

- (Inget)

Kvar att göra för att uppnå målbilden:

- Ändra rutiner/förordningar som möjliggör en att direktförverkande kan dokumenteras på ett annat sätt med, t.ex. med HR.
- Anpassa program till förändrade rutiner

3.29 Frihetsberövanden

Uppskattade/beräknade effekter:

- Rättssäkerheten ökar
- Mer rationella rutiner

Förklaring och specificering av uppskattade/beräknade effekter:

Rättssäkerheten ökar:

Det händer att patruller anger olika tider för ett frihetsberövande. Genom den rutin som finns i prototyp kan själva frihetsberövandet dokumenteras en gång och de personer som frihetsberövats kan knytas till ingripandet. Det är inte lyckat när tiderna för ett frihetsberövande är olika i olika dokument.

Mer rationella rutiner:

Arbetsmomenten tar kortare tid eftersom uppgifter inte behöver registreras flera gånger

Minskade kostnader genom att användarna enbart skriver uppgifter en gång och därmed minskar kostnaderna för slagningar

Vad är implementerat i prototypen:

- Möjligheter att registrera uppgifter om ett frihetsberövande

Kvar att göra för att uppnå målbilden:

- Möjligheter att komplettera uppgifter om ett frihetsberövande på stationär dator
- Möjligheter att föra över/skriva ut uppgifter om ett frihetsberövande
- Ändra regler så att det är möjligt att komplettera HR, t.ex. bara med ljudfil för att förklara anledningen till LOB

3.30 Hittegods

Uppskattade/beräknade effekter:

- Effektivare polisarbete

Förklaring och specificering av uppskattade/beräknade effekter:

Effektivare polisarbete:

Personal behöver inte skriva om uppgifter två gånger, dessutom upplevs hittegods systemet som svårt. Anledningen att det upplevs som svårt är att den yttre tjänstgörande personalen inte så ofta använder detta. Med ett mobilt IT-stöd kunde det bli lättare att registrera hittegods genom att dessa rutiner byggs upp på samma sätt som andra funktioner i prototypen.

Vad är implementerat i prototypen:

- (Inget)

Kvar att göra för att uppnå målbilden:

- Möjlighet att registrera in och föra över information till hittegods system
- Möjligheter att komplettera uppgifter på stationär dator
- Anpassning till nationellt gods vad avser kategorisering av gods

4. Hur har prototyp i handdator uppfattats?

4.1 Negativt

Synpunkt: Inte så mycket nytta av handdatorn så länge man inte kan föra över registrerad information till andra IT-system.

Åtgärd: Eftersom prototypen rör sig just om en prototyp så har det inte funnits möjligheter att lösa detta. I slutet av testperioden har användarna dock kunnat klippa och klistra in information i andra IT-system och på så sätt kunnat få viss nytta av den information som skrivits in på handdatorn. Men innan det går att föra in information från mobilt IT-stöd till andra IT-system är vinsten med att registrera uppgifter i mobilt IT-stöd obefintlig. Detta gäller dock inte beträffande en primärapporrt där yttre tjänstgörande personal redan i nuläget kan få nytta av den information man skrivit in på handdatorn, trots att det återstår en del arbete på prototypen innan tjänsten: ”Primärapporrt” är klar.

Synpunkt: Tangentbordet är svårt att använda.

Åtgärd: Några användare har uttryckt att man inte kom ”överrens” med tangentbordet, och därför inte använt tangentbordet så mycket. Användarna har generellt sett använt tangentbordet i liten utsträckning eftersom de ändå inte kunde för över information till andra IT-system. Det finns olika typer av tangentbord på marknaden. Vi har provat två olika tangentbord. Det är viktigt att välja ett tangentbord med å, ä och ö, men i och med detta så blir det färre tangentbord som man kan välja mellan. Kanske skulle det löna sig att ta fram ett specialtangentbord som är något större och robustare än de som finns på marknaden för närvarande. Utvecklingen går dock snabbt så det är inte otänkbart att det relativt snart kommer att dyka upp ett tangentbord som polispersonalen kan uppleva är lättare att skriva på. Det går också att tänka sig att personalen har tillgång till ett fullstort tangentbord i polisbilen, som man kan ta med sig om behov finns, eller som man kan använda i fordonet. Vi har sett personer som har en hög förmåga att skriva på ett litet tangentbord. Det kan nog krävas en hel del träning för att erhålla en god förmåga att kunna skriva snabbt på ett litet tangentbord. Ett litet tangentbord blir sannolikt aldrig lika lätt att använda sig av som ett stort tangentbord. I gengäld är detta lättare att ta med sig, och i många fall spelar det ingen större roll att det tar lite längre tid att skriva in uppgifter, jämfört med ett stort tangentbord eftersom det ändå ofta rör sig om en väntetid som polismannen ändå inte skulle utnyttja till någon bättre aktivitet.

Synpunkt: Besvikelse över att inte fler funktioner finns i prototypen, t.ex. möjligheten att genomföra dataslagningar

Åtgärd: Många funktioner har inte införts beroende på att det har rört sig om en prototyp, men vissa förbättringar har gjorts för att i viss mån försöka tillgodose önskemål, t.ex. införandet av SMS slagningar. Det återstår dock en mängd funktioner, men vissa av dem skulle med relativt små insatser kunna införas. Innan fler funktioner är införda bör antal användare inte utökas.

- Synpunkt:** En del personer som sett produkten menar att de skulle ha större nytta av en laptop-dator.
- Åtgärd:** Vår tanke har inte varit att fastställa att en handdator är den mest lämpliga tekniska bäraren för den framtagna prototypen. Vi vill att man skall kunna välja olika tekniska bärare. En Laptop är givetvis ett alternativ. Ett annat kan vara att ha en lös stor skärm och fullstort tangentbord som man kan koppla till handdatorn. Flera personer har oberoende av varandra, när de sett prototypen, spontant uttryckt att stora delar av prototypen skulle vara användbar för PKC (Anmälningscentralerna). Om prototypen införs där så är det självklart att det för dessa användare inte blir en handdator som blir den tekniska bäraren, utan en stationär dator. Det har också framförts synpunkter att framtagna prototyp skulle vara lämplig att nyttja på kriminaljourerna. Även i detta fall kanske inte handdatorn är den mest lämpliga tekniska bäraren.
- Synpunkt:** Någon enstaka polis som vi visat prototypen för har upplevt att texten är för liten på skärmen för att det skall gå att läsa den på ett enkelt sätt
- Åtgärd:** Man skulle kunna tänka sig att det fanns möjlighet att välja större text och att användare kan välja att ändra utseendet på prototypen. Detta har enbart gjorts beträffande fordonsfråga med hjälp av SMS-funktion, där användarna kan välja mellan större eller mindre text. Generellt sett ligger det dock i sakens natur att vill man ha mycket information på en liten skärm uppstår en konflikt. Det krävs en programmeringsinsats för att lösa det hela med t.ex. en scroll-funktion. Frågan är hur bra en sådan lösning blir och om kostnaden är värd nyttan.
- Synpunkt:** När det varit väldigt ljust ute har man fått vända handdatorn så att man fått skugga i skärmen annars har det varit svårt att läsa vad som står.
- Åtgärd:** Inga åtgärder vidtagna, men vi har sett handdatorer med ställbar ljusstyrka, vilket givetvis är att föredra
- Synpunkt:** Text liten på virtuellt tangentbord
- Åtgärd:** Gjort om det ursprungliga virtuella tangentbordet till ett eget virtuellt tangentbord från A-Ö. Vissa användare har uppskattat det nya virtuella tangentbordet medan andra användare har ansett att det ursprungliga virtuella tangentbordet är bättre. Det borde finnas valmöjligheter där användarna kan välja om de vill nyttja det egen designade tangentbordet eller originalversionen av det virtuella tangentbordet.
- Synpunkt:** Om man skall använda den handdator som de flesta användarna har nyttjat under testen räcker inte batterierna ett helt pass
- Åtgärd:** Det finns handdatorer med helt andra drifttider på batterier jämfört med de handdatorer som ingått i testerna. Dessutom har vi inte köpt in utrustning för att möjliggöra att användarna kan ladda handdatorer i bilen under färd, vilket skulle minimera detta problem. Om det blir aktuellt att köpa in en större mängd handdatorer är det av vikt att undersöka den reella batteritiden.
- Synpunkt:** Prototyp försvinner när batterier laddas ur och måste laddas in på nytt. Samma sak med information som lagrats.
- Åtgärd:** All information som registreras i prototypen lagras numera på minneskort. Vissa nya handdatorer fungerar som en PC, d.v.s. informationen är kvar även när batterier tar slut. Vi har dock inte den tekniken i de handdatorer som ingår i

testen, utan har därför lagt in en ny installering av prototyp på minneskort. Om batteri tar slut kan man således få handdatorn uppladdad med prototyp igen.

Synpunkt: Man kastas ut ur programmet ibland.

Åtgärder: Dels har det handlat om felaktigheter i prototypen, dels har det handlat om att när man använder prototypen länge så kan internminnet bli fullt. Det finns ett problem med den handdator som i huvudsak har ingått i testen, Qtek. I Qtek:en kan det hända att användaren blir utkastad ur program. Vi har inte hittat felet, utan det verkar vara något med denna produkt, eftersom de andra märkena inte har haft samma problem. Kontakt har tagits med leverantör, men de har inte kunnat lämna något lösningsförslag. Vid ett senare eventuellt inköp av en större mängd handdatorer är det viktigt att göra en grundlig test av just denna typ av fel. När det gäller att internminnet blir fullt om användaren använder program länge utan avbrott så har programmerarna tittat på detta. Det har hitintills inte gått att avallokera minne på ett sådant sätt att problemet försvinner. När det gäller felaktigheter i prototypen har de åtgärdats vartefter de upptäckts. Vissa fel har tagit en stund att åtgärda, eftersom inriktningen inte varit att bygga en färdig produkt utan en prototyp som möjliggjorde en utvärdering.

Synpunkt: Kvaliteten på bilder tagna i medelmåttliga eller svåra ljusförhållanden blir dåliga.

Åtgärd: De handdatorer som de flesta användarna använt sig av har haft 1.3 Mpixels. Nu finns det mobilkameror med upp mot 5 Mpixels och det är troligt att det i nya handdatorer kommer finnas kameror på minst 3 Mpixels, vilket gör dem mer användbara. Bilder tagna med en handdator kommer dock sannolikt inte bli lika bra som med en vanlig digitalkamera, bl.a. när det gäller Zoom-möjligheter. Vi bedömer dock att handdatorn kommer att klara av de flesta behov som uppstår. Redan vid användandet av nuvarande handdatorer har fördelen med att alltid ha en kamera med sig framkommit. Kort tagna med handdator på 1.3 Mpixels har i några undantagsfall använts i utredningar.

4.2 Positiva synpunkter

Alla användare som ingått i testgruppen har uttryckt sig positiva till en framtida lösning med ett mobilt IT-stöd. Nya användare som inte fått några instruktioner har förvånansvärt lätt kunnat börja använda handdatorn. De vi visat handdatorn för har nästan undantagslöst uttryckt sig mycket positivt. Även de som från början var skeptiska har blivit positivt överraskade och uttryckt en förvåning över hur lätt det verkar vara att använda prototypen och de positiva effekter som de själva tror att ett mobilt IT-stöd skulle få för verksamheten.

4.3 Analys av prototypen

Våra erfarenheten utifrån de tester som genomförts är att polispersonal är mogna för den här typen av teknik. Att i dagsläget utvidga antalet användare bör undvikas innan det finns fler användbara funktioner i prototypen. Både inom IT området helt okunniga användare och personer med ett stort intresse för teknik har ställt sig mycket positiva till en framtida produkt som bygger på detta koncept. Poliser upplever att ett mobilt IT-stöd skulle kunna bli mycket användbart i polisverksamheten. Antalet tjänsteår har inte spelat någon roll i detta sammanhang även om det verkar som om yngre poliser är klart mer teknikvana och har kunnat använda sig av prototyp direkt.

5. Risker/faror

5.1 Inledning

I samband med användningen av prototypen har det framkommit vissa risker och farhågor som kommer analyseras i detta avsnitt.

5.2 Analys av risker och faror

Ett mobilt IT-stöd gör att behovet för patrull att åka till polisstation under arbetspasset minskar. Om personalen uppfattar att ett mobilt IT-stöd tvingar dem att vara ute kan hjälpmedlet uppfattas som negativt. Ett mobilt IT-stöd skall inte vara det som avgör om en patrull skall åka in till stationen eller ej, utan skall istället uppfattas som ett verktyg som möjliggör för patrullen att slippa åka in till polisstationen. Vi menar att ett mobilt IT-stöd kan bidra till att personalen inte behöver känna att de har en mängd skrivarbete kvar att göra, eftersom mer arbete kan och kommer att göras klart direkt på brottsplatsen. Därför är det sannolikt att ett mobilt IT-stöd främst kommer att uppfattas positivt. Däremot om chefer börjar använda det mobila IT-stödet som ett argument för att polispersonalen inte skall åka till polisstationen kan det mobila IT-stödet få ett dåligt mottagande.

Det har framförts farhågor från vissa befattningshavare, som fått höra om prototypen, att personalen kommer att sluta tänka. Ärenden som inte riktigt passar in på hur prototypen är utformad, menar man, kommer att utföras på ett dåligt sätt. Högre befattningshavare har dessutom påpekat att poliserna kommer att bli handikappade när de inte har handdatorn.

Att den framtagna prototypen skulle göra att personalen slutade tänka anser vi vara en oriktig slutsats. Prototypen på handdatorn är inte alls uppbyggd som en statisk lathund, utan inspirerar snarare användarna att beakta vissa saker, vilket sannolikt istället kommer att sporra dem att agera på ett för situationen lämpligt sätt.

Vi anser dessutom att en inställning att personalen inte skall använda ett mobilt IT-stöd för att de skall klara sig bättre i de fall de inte har tillgång till något sådant stöd, inte bara är underlig, utan direkt felaktig. Den bedömning vi gör är att användandet av ett mobilt IT-stöd inte gör att personalens kunskapsnivå blir sämre, utan tvärt om, bättre. Användningen kommer sannolikt att öka personalens kunskap genom att de blir utbildade på att följa en viss struktur och påmindas om att få med vissa saker, som man i dagsläget ofta glömmer.

Holgersson (2005) pekar på sex grundläggande förhållanden i polispraktiken som påverkar utsikterna att kunna dra nytta av de möjligheter informationsteknologin erbjuder:

- IT-system inom polisen är vanligen uppbyggda för att tillgodose ett byråkratiskt kontrollsystem snarare än att stödja polisverksamheten
- Juridiska hinder
- Revirstrider
- Strävan efter en anpassning på ytan

- Praktiken utmärks av ett stort antal kunskapsintensiva aktiviteter
- Norm bland personalen att inte uttrycka avvikande åsikter

Det finns givetvis en fara att ovanstående omständigheter gör att det blir svårt att ta fram ett verksamhetsanpassat mobilt IT-stöd. Under utvecklingsarbetet med prototypen har en medveten strävan varit att beakta ovanstående problem. För det fortsatta utvecklingsarbetet bedöms juridiska hinder och revirstrider främst vara de två faktorer som kan påverka projektet möjlighet att lyckas i negativ riktning.

För det första tror vi att man vid utvecklingen av ett mobilt IT-stöd kan stöta på problem eftersom det spänner över många verksamhetsfält och att det därmed kommer innebära att projektet kan uppfattas som en konkurrent till andra projekt. Vi hoppas att inte utvecklingen av ett program till ett mobilt IT-stöd skall ses som en konkurrent till andra projekt, utan som ett komplement som gör dessa projekt bättre. Risken bedöms dock som ganska stor att detta problem kan uppstå.

Vi tror också att risken är stor att handdatorprojektet kan stöta på problem av juridisk karaktär. Det har att göra med att man inom polisen ofta fokuserar kring hinder snarare än att se möjligheter i samband med att man behandlar juridiska frågor (Holgersson, 2005). Vi har under handdatorprojektet kommit i kontakt med enheter/befattningshavare vars uppfattning och handlingar helt har skiljt sig åt beträffande tolkningen av juridiska spörsmål, vilket lett till att beslut som inte varit några problem att få på de flesta ställena har varit omöjligt på något ställe. I och med att handdatorprojektet berör många verksamhetsfält och rör ny teknik i kombination med att det är önskvärt att göra om vissa rutiner, bedömer vi därför att risken är stor att enstaka befattningshavare mer eller mindre kan stoppa projektet under längre eller kortare tid.

Det blir viktigt att redan innan projektet startar vara medveten om och utarbeta en strategi för att hantera ovanstående faktorer. Vi bedömer att det finns ett behov av att en mycket hög befattningshavare kan ”peka med hela handen” och se till att juridiska hinder och revirstrider inte förstör möjligheterna att lyckas med att ta fram ett mobilt IT-stöd.

En grundläggande inställning som det finns skäl att lyfta fram redan nu är att vi märkt att det bland vissa befattningshavare finns någon slags önskan att mer eller mindre lagra all information i ett skyddsrum, utan att någon kan få kontakt med informationen utifrån. Så fort man ökar tillgängligheten på informationen ökar givetvis riskerna att obehöriga kommer över informationen. Vi har en farhåga att polisen när det gäller mobilt IT-stöd väljer att lägga sig på en orimlig säkerhetsnivå. Andra organisationer med minst lika känslig information, t.ex. inom sjukvården, har på vissa platser börjat använda handdatorer. I detta sammanhang har vissa individer uttryckt en oro över vad som händer om man tappar det mobila IT-stödet. När det gäller dataslagningar har vissa poliskårer i andra länder löst detta problem genom att det från kommunikationscentralen går att stänga av möjligheten att utföra dataslagningar från viss handdator. Man har i och med denna lösning överhuvudtaget inte sett att det skulle finnas någon fara att använda en handdator för att göra dataslagningar. När det gäller lagrad information skall det bara gå att lagra information 24 timmar åt gången, sedan måste man föra över uppgifterna. All information är krypterad, där användaren inte kan komma åt viss

information, medan annan information går att komma åt via ett användarnamn och lösenord. Vår uppfattning är att en sådan säkerhet borde vara acceptabel.

En risk, som vi ser, är att man väljer en annan grundläggande filosofi än hitintills för att utveckla programmet. Att utvecklingsarbetet skall stanna upp genom att man t.ex. sätter igång en omfattande processmodellering. Nuvarande sätt att bedriva utvecklingsarbete inom ett så pass komplext användningsområde har upplevts väldigt positivt och effektivt. Vi har fått ut mycket i förhållande till de resurser som satsats. Dessutom har utvecklingsarbetet gått väldigt fort om man jämför med tidigare utvecklingsprojekt.

En annan fara är att polisen väntar på att beslut skall fattas i utvecklingsfrågan och att projektet då tappar viktig kompetens och att en fortsatt utveckling därmed fördröjs.

En ytterligare risk är ett alltför snabbt införande i för stor skala. Eftersom det rör sig om ny teknik kommer det innebära en mängd fel i början, vilket gör det lämpligt att successivt öka antalet användare. Det är därmed tillrådligt att börja med de mest positiva användarna, eftersom det krävs en förståelse och acceptans för de problem som med stor sannolikt kommer uppstå i början av utvecklingsprojektet.

Ett problem som kan uppstå är att man i ett alltför tidigt skede köper in ett stort antal handdatorer. Handdatorer som kanske blir liggande en onödigt lång tid innan de kommer till användning. Eftersom teknikutvecklingen går snabbt kan det innebära att man inte drar nytta av tekniska framsteg i önskvärd omfattning.

6. Förslag på fortsatt utvecklingsarbete och spridning

6.1 I väntan på beslut

Oavsett om den framtagna prototypen kommer att resultera i ett färdigt system eller ej kan de erfarenheter som dras när denna används vara av stor nytta i andra projekt, bl.a. för Sanna projektet. Att fortsätta med att utveckla och testa prototypen kommer därigenom i hög grad att kunna öka förutsättningarna för att andra projekt skall lyckas.

Den mobila lösningen är ingen konkurrent till andra projekt, utan är istället ett komplement till andra system. Prototypen är nämligen uppbyggd för att hämta och lämna information till andra system, där den framtagna lösningen inte på något sätt skall inverka på andra system. Det är den mobila lösningen som helt rättar sig efter andra system, inte tvärt om. Att denna inriktning valts gör att det blir fördelaktigt att parallellt med andra utvecklingsprojekt, t.ex. Sanna projektet, bedriva detta forskningsprojekt.

Flera lösningar i prototypen har visat sig så användbara att man med små insatser direkt kan göra vinster i verksamheten. Det finns stora möjligheter att snabbt kunna visa att polisens insatser för att underlätta arbetssituationen för yttre personal med hjälp av IT varit framgångsrik. Med tanke på att polisen har fått och får mycket kritik i detta sammanhang borde det vara angeläget att ta vara på denna möjlighet. Särskilt som de insatser som görs inte på något sätt blir bortkastade, utan kommer till användning oavsett vilka tekniska lösningar som sedan väljs.

6.2 Steg 1

1. Nuvarande femton användare fortsätter att delta i utvecklingsarbetet. En ytterligare mindre utökning av antalet användare iscensätts.
2. Forskningsprojektet fortsätter med tre stycken programmerare på Viktoria Institutet, Göteborgs universitet, som när ett eventuellt beslut fattats om en framtida allmän spridning av prototypen, rekryteras och tillsvidareanställs på PVIT. De placeras, om ett sådant beslut fattas, lämpligen geografiskt i Göteborg. En mindre summa avsätts också, precis som tidigare, för att möjliggöra en samverkan med universitet, bl.a. att studenter kan bedriva examensarbete inom ramen för forskningsprojektet, samt att projektet kan hålla sig ajour om ny teknik i syfte att kunna anpassa prototypen till en eventuell framtida mobil lösning.
3. Om ett intresse finns att snabbt kunna visa att polisens insatser för att underlätta arbetssituationen för yttre personal med hjälp av IT varit framgångsrik godkännes att dataslagningar kan ske från handdator samt att viss information kan överföras till RAR och DurTvå via minneskort.
4. Ett nära samarbete med andra projekt, bl.a. Sanna, där erfarenheter som dras i forskningsprojektet direkt kommer till nytta i dessa projekt.

6.3 Steg 2 (när steg 1 är uppfyllt)

1. Antal användare utökas på de platser där det redan finns användare
2. Fokusering på att prototypen i ännu högre grad skall utgöra ett stöd för implementeringen av PNU och PUM. Fler funktioner läggs in i programmet för att underlätta arbetet med vardagsbrottslighet
3. Ett fortsatt nära samarbete med andra projekt

6.4 Steg 3 (när steg 2 är uppfyllt)

1. Spridning av mobilt IT-stöd till ytterligare användare på nya orter
2. Analys och prioritering av vilka ytterligare funktioner som kan byggas in i program och, om ytterligare funktioner skall implementeras, i vilken ordning detta skall ske
3. Ett fortsatt nära samarbete med andra projekt

6.5 Steg 4 (när steg 3 är uppfyllt)

1. Ytterligare successiv spridning
2. I övrigt vad som skall implementeras i program bestämdes i steg 3

Referenser

- Goldkuhl, G. & Röstlinger, A. (2003) *The significance of workpractice diagnosis: Socio-pragmatic ontology and epistemology of change analysis* accepted to the International workshop on Action in Language, Organisations and Information Systems (ALOIS-2003), Linköping University
- Holgersson, S. (1998) "Kartan" Processbeskrivning av polisverksamheten, Polismyndigheten i Stockholms län
- Holgersson, S (1999). Datastudie, del 1. Idéer och förslag från verksamheten analyserade och sammanställda av Stefan Holgersson (CD-skiva), Polismyndigheten i Stockholms län.
- Holgersson, S (2001). IT-system och filtrering av verksamhetskunskap – kvalitetsproblem vid analyser och beslutsfattande som bygger på uppgifter hämtade från polisens IT-system, Linköpings universitet, Linköping
- Holgersson, S. (2005) Yrke: POLIS, yrkeskunskap, motivation, IT-system och andra förutsättningar för polisarbete, Linköpings universitet
- Holgersson, S. & Woxblom, C. (2006). Datastudie, del 2. Idéer och förslag från verksamheten analyserade och sammanställda av Stefan Holgersson och Cecilia Woxblom (CD-skiva), Polismyndigheten i Stockholms län.
- Patton, M.Q. (1990). *Qualitative Evaluation and Research Methods*, Sage Publications, Newbury Park
- Preece, J., Rogers, Y., Sharp, H., Benyon, D. & Carey, T. (1994). *Human-Computer Interaction*, Addison & Wesley
- Ågerfalk, P (1999). *Pragmatization of Informations Systems – A Theoretical and Methodiological Outline*, Department of Computer and informations Science, Linköpings universitet

**Polismyndigheten
i Stockholms län**